

2023, 4

МАУП

Міжрегіональна
Академія управління
персоналом

Збірник наукових праць
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
практичний досвід
Випуск 4

Хмельницький, 2023

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ
імені Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 4

Хмельницький - 2023

УДК 001.2:[008+37, 001.2:[008+37
ББК 74.48я44
А 135

**Академічна доброчесність: практичний досвід : зб. наук. пр. / гол.
ред. Л. Г. Білий. – Хмельницький : Вид-во МАУП, 2023. – Вип. 4. – 125 с.
НДДКР УкрІНТЕІ: 0123U104483**

У збірнику наукових праць вміщено статті та тези виголошені на науково-практичному семінарі «Академічна доброчесність: шлях до забезпечення якості освіти», що відбувся у Хмельницькому інституті МАУП 19 жовтня 2023 року.

Редакційна колегія:

Головний редактор: Білий Л. Г., кандидат педагогічних наук, доцент, директор Хмельницького інституту МАУП.

Члени редакційної колегії:

Авсієвич А.В., доктор філософії в галузі права; **Гаюр І.Й.**, кандидат юридичних наук; **Гуменникова Т.Р.**, доктор педагогічних наук, професор; **Гуменюк А.Ф.**, кандидат економічних наук, доцент; **Дацюк О.А.**, кандидат богослов'я; **Жданкіна Л.К.**, кандидат юридичних наук; **Костенко Д.В.**, кандидат педагогічних наук; **Олійник В.В.**, кандидат педагогічних наук, доцент; **Осмолян В.А.**, кандидат юридичних наук; **Охман О.В.**, кандидат юридичних наук; **Парандій В.О.**, кандидат історичних наук, доцент (відповідальна за випуск); **Петрушенко О.О.**, кандидат філологічних наук, доцент; **Петлюк Ю.С.**, кандидат юридичних наук, доцент; **Цимбалюк Г.С.**, кандидат економічних наук.

Рецензенти:

Семенець-Орлова І.А., доктор наук з державного управління, професор
Зьолка В.Л., доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Хмельницького інституту
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(протокол № 9 від 23 жовтня 2023 р.)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	8
 Ahibalova T., Karachova D.	
DEVELOPMENT OF STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE AS THE BASIS OF ACADEMIC INTEGRITY IN HIGHER EDUCATION	
РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ.....	
	10
 Беньковська Н.Б., Гронський Д.В.	
SOME ISSUES OF ASSESSING THE QUALITY OF KNOWLEDGE OF STUDENTS.....	
	14
 Бутко О.А., Бутко Н.Г.	
КОНЦЕПЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ	
ACADEMIC INTEGRITY CONCEPT AND ITS INTERNATIONAL IMPLEMENTATION EXPERIENCE...	
	21
 Герасімова Д.А., Нікольчук Ю.М.	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА ВИДИ.....	
	30

Гуменюк А.Ф.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ
РОБОТАХ..... 36

Драч А.В., Нікольчук Ю.М.

ДО ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ»..... 39

Жукова Г., Булгакова Т.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСВІТНЯ
ЦІННІСТЬ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

ACADEMIC INTEGRITY AS AN EDUCATIONAL
VALUE IN THE CONDITIONS OF MODERNIZATION
OF EDUCATION..... 43

Коваленко А.В.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: РОЗВИТОК,
ДОТРИМАННЯ ТА УТВЕРДЖЕННЯ У ОСВІТНЬОМУ
ТА НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 49

Купрієнко Д.А., Молодий А.А.

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

TRANSFORMATION OF THE ACADEMIC INTEGRITY
SYSTEM IN THE BOHDAN KHMELNYTSKYI
NATIONAL ACADEMY OF THE STATE BORDER
GUARD SERVICE OF UKRAINE..... 56

Луцкова Л.П.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІДЖИТАЛ СФЕРІ

OBSERVANCE OF ACADEMIC INTEGRITY IN
PROFESSIONAL DIGITAL SPHERE..... 61

Мушенюк В.В. (V. Mushenok)

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЮРИСТА..... 67

Nykyropets S.S.

DIGITAL TECHNOLOGIES AND ACADEMIC
INTEGRITY: EXPLORING CHALLENGES AND
OPPORTUNITIES IN THE CONTEMPORARY
EDUCATIONAL LANDSCAPE..... 75

Оліх Г.І.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ..... 91

Осмолян В.А.

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

OBSERVANCE OF THE PRINCIPLE OF ACADEMIC
WELL-BEING AS A GUARANTEE OF QUALITY
EDUCATION..... 95

Тимчук А.Д. (Tymchuk A.D.), Байрамова О.В.
РЕГУЛЮВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ:
ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

LEGAL REGULATION OF ACADEMIC INTEGRITY:
PROBLEMS OF IMPLEMENTATION..... 102

Цимбалюк Є.Р. (Tymbaliuk Y.R.), Байрамова О.В.
ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ
В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО

PREVENTION OF CONFLICT OF INTERESTS IN THE
EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS..... 108

Штик К.В.
КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА ТА ПРОЦЕДУРИ
ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ..... 113

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ..... 120

ПЕРЕДМОВА

Хмельницький інститут МАУП значну увагу приділяє дотриманню правил та принципів академічної доброчесності в освітньо-науковому процесі. Впровадження таких принципів академічної доброчесності означає, що в процесі навчання та дослідницької роботи студенти, здобувачі освіти, викладачі та науковці мають дотримуватись, передусім, принципів чесної, відповідальної праці та навчання.

В Інституті перевірки на плагіат підлягають: бакалаврські та магістерські роботи, рукописи монографій, підручників, авторських навчальних посібників, рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових збірників або оргкомітетів конференцій.

З метою поширення практичних знань і навичок у впровадженні основних принципів академічної доброчесності в Інституті проводяться тренінги, семінари, конференції.

Становлення системи забезпечення академічної доброчесності в Хмельницькому інституті МАУП відбувалося поступово, у відповідності з етапами формування законодавчої бази на загальнодержавному рівні.

Моніторинг результатів запровадження заходів із запобігання та виявлення академічного плагіату в Хмельницькому інституті МАУП здійснюють відповідно до нормативних документів Академії та Інституту. Результати моніторингу постійно розглядають на засіданнях директорату, Науково-методичної та Вченої рад Інституту.

Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості є невід’ємною складовою життя Хмельницького інституту МАУП, що дозволяє удосконалити освітні і управлінські процеси.

Інститут не тільки навчає студентів, а й сам навчається і розвивається, вибудовуючи власну стратегію і унікальні цілі.

Складовою, що дозволяє реалізувати стратегію і досягти цих цілей є система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти сприяє зростанню культури підвищення якості освітнього процесу і має забезпечувати сталий розвиток Інституту. Базовими засадами внутрішньої системи забезпечення якості освіти Хмельницького інституту МАУП є Місія, Стратегія розвитку МАУП та Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

Хмельницький інститут МАУП є інституцією, зорієнтованою на цілісний розвиток молодої людини на основі інтернаціоналізації та інтеграції освіти і практики згідно принципів свободи творчості, академічної доброчесності та свободи від дискримінації.

Ahibalova T., Karachova D.,
associate Professors
(Kyiv, Ukraine)

DEVELOPMENT OF STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE AS THE BASIS OF ACADEMIC INTEGRITY IN HIGHER EDUCATION

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

The currently dominant narrative in modern higher education discourse places considerable emphasis on the fundamental need to uphold the principles of academic integrity for the purpose of effectively and productively preparing the next generation of professionals. In addition to the ever-expanding knowledge base and extensive practical experience that today's graduates bring to their respective fields, they must continually enhance their mastery by engaging with global sources of information. In particular, the most up-to-date and authoritative global data is often first made available in English. English language skills are essential for leading experts in fields as diverse as business, medicine, education, culture, and technology. Achieving this essential language competence is a central imperative in the pursuit of educational excellence. The contemporary educational environment is characterized by a plethora of methodological innovations, educational resources, teaching mechanisms, and theoretical and practical strategies aimed at cultivating students' language skills. However, the imperative to promote the acquisition of foreign language skills is accompanied by the pressing challenge of addressing the issues of academic integrity.

This is an issue of crucial importance in today's educational, professional, and scientific environment.

The concept of academic integrity is defined in the "Recommendations on Ensuring the Principles of Academic Integrity" by the Ministry of Education and Science of Ukraine (2015) as "a deliberate violation of generally accepted moral and legal norms in the academic environment, usually with the aim of gaining certain advantages". The most common manifestation of this phenomenon is plagiarism. Based on our extensive experience of working with students at a wide range of ability levels, both in terms of their initial skills and their desired outcomes, we assert that the tendency, even among highly motivated students, to deliberately or consciously 'acquire' and then present someone else's written product is not a simple reflection of the accessibility of such a method in the age of information technology. Rather, it is often the result of a lack of clarity and different interpretations of educational goals shared by both teachers and students, particularly at certain stages of development involving the promotion of linguistic and cognitive skills.

This tendency is exacerbated by inaccurate self-assessment and the prevalence of negative psychological attitudes, which can frustrate any educational progress. These factors have the capacity to transform a proactive and engaged student into a passive individual, affected by a persistent self-perception of inadequacy, incompetence, and fundamental misdirection. This complex interplay of elements ultimately generates and reinforces the propensity to commit acts of plagiarism. The experience of working with students of linguistic and non-linguistic majors shows that it is the unwillingness and/or inability to formulate thoughts "naturally" and give adequate answers in situations of language choice, rather than a poor lexicon, which causes psychological discomfort for the participants of the educational process. This statement is based on the results obtained in the study of the typology and nature of errors in the process of

learning a foreign language by both Ukrainian university students of linguistic and non-linguistic specialties and foreign higher education applicants: when questioned, students of non-linguistic specialties with a higher level of competence most often mentioned a lack of adequate use of vocabulary among the reasons that prevent them from communicating fluently in a foreign language.

On the other hand, students who had chosen a foreign language as their future specialization and who already had some experience in understanding how the mechanisms of the target language work, gave other reasons. The priorities of the foreign students were also divided according to their level of language proficiency. Thus, the views of the foreign participants who had a sufficient level of language mastery (3-4 years of study) coincided with those of the Ukrainian students, while those who studied at the preparatory faculty and in the first year of study took the position that their failure and demotivation were due to the lack of the appropriate vocabulary. Based on this, we believe that the professional and pedagogical excellence of the teacher in the formation of successful communicative intentions is necessary in such circumstances. In particular, it will be the key to preventing plagiarism as a way of solving the problem of obtaining a positive grade in the context of psychological barriers to learning.

The modern methodology emphasizes a certain list of significant competencies that should be acquired in the process of developing communicative skills in a foreign language teaching:

1. Knowledge-based competence: this initial stage encourages students to recall their existing knowledge and promotes motivation without requiring them to use analytical methods.

2. Comprehension skills: questions that focus on comprehension challenge students to categorize, compare, describe, or summarise information, improving their ability to understand and process content. 3. Application skills: application activities stimulate active engagement with the language and develop the ability to adapt

acquired information to specific needs. 4. Analytical skills: at this stage, students are expected to recognize patterns, analyze relationships within complex systems, and identify fundamental organizational principles. 5. Synthesis skills: questions at the synthesis level are designed to help students generate their hypotheses and work collaboratively on the results. 6. Evaluative competence: learning outcomes at this level integrate elements from the previous stages, while also developing the ability to articulate informed evaluative judgments based on well-defined criteria.

Conclusions. The code of ethics and academic integrity within a higher education institution should not focus on the principle of reportability, but on promoting the quality values of educational services. The effectiveness of foreign language teaching depends on many factors, among which the methodology of building productive communication in the classroom plays a key role. In this respect, the teacher will be able to objectively assess and improve students' performance at each stage of the development of the communication strategy, which, in turn, facilitates the establishment of a pedagogical framework for educators to follow in order to improve learners' outcomes.

УДК 37.018.43

Беньковська Н.Б.,

*кандидат педагогічних наук, доцент
(м. Одеса, Україна)*

Гронський Д.В.,

*курсант
(м. Одеса, Україна)*

SOME ISSUES OF ASSESSING THE QUALITY OF KNOWLEDGE OF STUDENTS

Competence education is focused on practical results, experience of personal activity, the development of attitudes, which causes fundamental changes in the organization of learning, which becomes directed on the development of specific values and vital knowledge and skills of students.

In this context, approaches to evaluating the results of educational activities are also changing education as a component of the educational process. Evaluation should be based on the positive principle, which primarily involves taking into account the level of the student's achievements.

The results of the educational activities of students at all stages of the educational process cannot be limited to knowledge, skills, and abilities. The goal of training should be formed competence as a general ability based on the knowledge, experience and values of the individual.

Requirements for mandatory learning outcomes are determined taking into account competence an approach to learning based on key competencies.

Key competencies include:

1) fluent command of the state language, which implies the ability to express orally and in writing one's thoughts, feelings, clearly explaining the facts, as well as a love of reading, feelings the beauty of words, awareness of the role of language for effective communication and cultural self-expression, willingness to use the Ukrainian language as a native language in various life situations;

2) the ability to communicate in native and foreign languages, which involves the active use of the native language in various communicative situations, in particular in everyday life, the educational process, the cultural life of the community, the opportunity to understand the simple speaking in a foreign language, communicating in appropriate situations, mastering it intercultural communication skills;

3) mathematical competence, which involves the detection of simple mathematical dependencies in the surrounding world, modeling of processes and situations with application mathematical relationships and measurements, awareness of the role of mathematical knowledge and skills in personal and social life of a person;

4) competences in the field of natural sciences, engineering and technologies that provide the formation of curiosity, the desire to seek and propose new ideas, independently or in a group observe and investigate, formulate assumptions and draw conclusions based on the conducted experiments, getting to know oneself and the surrounding world through observation and research;

5) innovativeness, which involves openness to new ideas, initiation of changes in the immediate area environment (class, school, community, etc.), formation of knowledge, skills, attitudes, which is the basis competence approach, provide further ability to successfully study and conduct professional activity, feeling part of the community and participating in community affairs;

6) cultural competence, which involves involvement in various types of art creativity (visual, musical and other types of arts)

through disclosure and development natural abilities, creative expression of personality;

7) entrepreneurship and financial literacy, which imply initiative and readiness to take responsibility for one's own decisions, the ability to organize one's activities for achievement goals, awareness of the ethical values of effective cooperation, readiness for implementing initiated ideas, making own decisions.

The main functions of evaluating the educational achievements of students are:

- controlling;
- determines the level of achievement of each student (student), readiness to assimilation of new material, which enables the teacher to plan and to teach educational material;
- educational – promotes repetition, clarification and deepening of knowledge, their systematization, improvement of abilities and skills;
- diagnostic and corrective;
- finds out the causes of difficulties that arise in the student (students) in the process of studying; detects gaps in what has been learned, makes corrections, aimed at their elimination;
- stimulating and motivational;
- forms positive motives for learning;
- educational – contributes to the formation of the ability to work responsibly and with concentration, apply methods of control and self-control, reflection of educational activity.

When evaluating the educational achievements of students, the following should be taken into account:

- characteristics of the student's answer: correctness, logic, reasonableness, integrity;
- quality of knowledge: completeness, depth, flexibility, systematicity, strength;
- formation of subject skills and abilities;

- the level of mastery of mental operations: the ability to analyze, synthesize, compare, abstract, classify, generalize, draw conclusions, etc.;

- experience of creative activity (ability to identify problems and solve them, formulate hypotheses);

- independence of evaluation judgments.

Characteristics of the quality of knowledge are interconnected and complement each other one:

- fullness of knowledge – the amount of knowledge determined by the curriculum;

- depth of knowledge – awareness of existing connections between groups of knowledge;

- flexibility of knowledge – students' ability to apply acquired knowledge in standard and non-standard situations; to find variable ways of using knowledge; the ability to combine a new way already known activities;

- systematic knowledge – awareness of the structure of knowledge, its hierarchy and sequence, awareness of some knowledge as basic for others;

- the strength of knowledge – the duration of their retention in memory, their reproduction in necessary situations.

The above-mentioned guidelines are the basis of four levels of educational achievements of students: initial, medium, sufficient, high.

They are defined by the following characteristics:

- The first level is elementary. Student's answer (teacher fragmentary, characterized initial ideas about the subject of study.

- The second level is medium. The student reproduces the main educational material, performs task according to the sample, has elementary skills of educational activity.

- The third level is sufficient. The student knows the essential features of concepts, phenomena, connections between them, is able to explain basic patterns, and also independently applies knowledge

in standard situations, possesses mental operations (analysis, abstraction, generalization, etc.), knows how to do conclusions, correct mistakes. The student's answer is correct, logical, justified, though they lack judgment of their own.

- The fourth level is high. The student's knowledge is deep, strong, and systematic; student (the student) knows how to apply them to perform creative tasks, his (her) educational activity characterized by the ability to independently assess various situations, phenomena, facts, identify and defend them personal position.

At the same time, the definition of a high level of educational achievements, in particular the assessment of 12 points, provides knowledge and skills within the curriculum and does not provide for the participation of schoolchildren in Olympiads, creative contests, etc.

The object of the current assessment of the level of educational achievements of students is knowledge, skills, independence of evaluative judgments, experience of creative activity and emotional and value attitude to the surrounding reality.

Current evaluation is carried out in the process of studying the topic. Its main tasks are: establishing and evaluating the levels of understanding and primary assimilation of individual content elements topics, establishing connections between them and the learned content of previous topics, consolidating knowledge, abilities and skills.

Forms of current assessment are individual, group and face-to-face survey; work with diagrams, graphs, schemes; work with contour maps; performance by students of various types written works; mutual control of students in pairs and groups; self-control, etc. In terms the introduction of external independent evaluation takes on a special significance in the form of a test control and evaluation of students' educational achievements. Information

obtained on the basis of current control is the basis for adjustment teacher's work in the lesson.

Thematic assessment of students' educational achievements ensures:

- elimination of unsystematic evaluation;
- increasing the objectivity of the assessment of knowledge, skills and abilities;
- an individual and differentiated approach to the organization of training;
- systematization and generalization of educational material;
- concentration of students' attention to the most essential knowledge in each subject.

Results of students at each level of general secondary education are assessed through state final certification, which can be carried out in various forms, defined by legislation, in particular in the form of an external independent assessment.

Students of primary education pass the state final certification, which is carried out only for the purpose of monitoring the quality of the educational activity of the educational institution and the quality of education.

In order to continuously monitor the results of education, their forecasting and adjustment can conduct monitoring studies of educational achievements at the national, regional, district, school levels, as well as at the level of individual classes. Analysis of monitoring results gives the ability to monitor the state of implementation of the goals of education and take the necessary pedagogical measures in a timely manner decision.

The procedure and requirements for current and final control are indicative requirements for control and evaluation of educational achievements of primary school students and criteria evaluation of educational achievements of students in the system of general secondary education, defined Ministry of Education and Science of Ukraine.

References:

1. 6 Assessment in Practice – The National Academies Press.
URL: <https://nap.nationalacademies.org/read/10019/chapter/1> (last accessed: 16.10.2023)
2. Quality Assessment by Science Teachers: Five Focus Areas. URL: [files.eric.ed.gov\ fulltext](https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED584841.pdf) (last accessed: 10.10.2023)

УДК 378.1

Бутко О.А.,
аспірант,
молодший науковий співробітник
(м. Київ, Україна)
Бутко Н.Г.,
викладач
(м. Київ, Україна)

КОНЦЕПЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ

ACADEMIC INTEGRITY CONCEPT AND ITS INTERNATIONAL IMPLEMENTATION EXPERIENCE

Міжнародний Центр Академічної Доброчесності (далі – МЦАД) визначає академічну доброчесність як зобов’язання слідувати шести фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності та відвазі. Впроваджуючи ці цінності, викладачі, студенти та адміністративний персонал створюють ефективне наукове середовище, де доброчесність – його наріжний камінь. В іншому випадку вся академічна робота втратить свою вартість. Фундаментальні цінності – це набагато більше, ніж абстрактні принципи, вони слугують для інформування та покращення здатності приймати етичні рішення, а, отже, формують поведінку, яка повністю відповідає суспільним нормам. Вони дають академічним товариствам можливість втілювати ідеали в життя.

Наукові товариства процвітають, коли їхні члени поважають фундаментальні цінності. Щоб сприяти цьому, ці

товариства повинні заохочувати їх, постійно запрошуючи викладачів, студентів та адміністративний персонал на дискусії, присвячені ролі етичних цінностей та їхній можливості поліпшувати різноманітні аспекти життя як у ЗВО, так і за його межами. Коли суспільні інститути просякнуті доброчесністю, то вони створюють сильнішу громадянську культуру на теренах усієї держави.

Щоб зрозуміти концепцію академічної доброчесності, потрібно окремо зупинитися на всіх її шести елементах, яких недарма вважають фундаментальними цінностями.

Чесність – невід’ємна основа доброчесності, яка є передумовою для повної реалізації довіри, справедливості, поваги та відповідальності.

Способами впровадження чесності є:

1. Бути правдивим/ою.
2. Поважати власника роботи (музиканта, автора, митця та ін.).
3. Виконувати обіцянки.
4. Наводити фактичні докази/дані.
5. Прагнути до об’єктивності, розглядати всі можливі сторони будь-якого питання.

Довіра – це можливість розраховувати на когось або на щось, що є необхідною умовою як для академічних досліджень, так і для академічної роботи в цілому.

Способами імплементації довіри в наукове середовище є:

1. Чітко вказувати очікування та слідувати ним.
2. Підтримувати прозорість щодо цінностей, процесів та їхніх наслідків.
3. Довіряти іншим.
4. Брати до уваги судження своїх опонентів.
5. Заохочувати взаєморозуміння.

Справедливість, як неупереджене ставлення, є основним фактором для того, щоб створити етичні товариства, тому що вона закріплює важливість правди, ідей, логіки та раціональності. Головними складовими справедливості вважають передбачуваність, прозорість, а також чіткі та розумні очікування.

Способами впровадження справедливості в академічне середовище є:

1. Застосовувати правила та політику послідовно.
2. Взаємодіяти з іншими на рівних.
3. Бути відкритим для нових ідей, мати широкий кругозір.
4. Бути об'єктивним.
5. Нести відповідальність за свої дії.

Повага в академічних товариствах є взаємною, тому вимагає поважного ставлення і до себе, і до інших. Повага до себе означає вирішення викликів з досягненням компромісу щодо власних цінностей. Повага до інших складається з визнання плюралізму думок та оцінки необхідності ставити під сумнів, перевіряти та допрацьовувати ідеї.

Для того, щоб впроваджувати повагу в академічне середовище, потрібно:

1. Активно слухати.
2. Охоче ставитися до зауважень та порад.
3. Брати до уваги, що думки та ідеї інших людей мають у собі раціональну основу.
4. Показувати емпатію.
5. Прагнути до відкритого спілкування.
6. Підтримувати інших людей та приймати той факт, що всі ми різні.
7. Визнавати наслідки наших слів та дій на наше оточення.

Відповідальність перш за все визначається в тому, що дотримання цінностей академічної доброчесності є водночас і індивідуальним обов'язком кожного, і спільною турботою. Кожний член академічної спільноти, тобто кожний викладач, студент та член адміністративного персоналу, підзвітний перед собою та перед іншими членами спільноти щодо забезпечення доброчесності свого навчання, викладання, наукового дослідження та служби.

Спільна відповідальність укріплює та збільшує силу проводити зміни. Відповідальні спільноти можуть подолати апатію та надихнути інших дотримуватися стандартів академічної доброчесності групи.

Способами імплементації відповідальності в академічну спільноту є:

1. Бути підзвітним перед собою за свої дії.
2. Брати участь у складних розмовах навіть, коли промовчати було б легше.
3. Знати та дотримуватися правил інституції та її кодексів поведінки.
4. Створювати, розуміти та поважати особисті кордони.
5. Намагатися виконувати необхідні завдання та виправдовувати очікування.
6. Бути взірцем гарної поведінки.

Відвага відрізняється від усіх інших фундаментальних цінностей тим, що вона скоріше за все є рисою характеру. Однак, як і інші цінності, відвагу можна розвивати та практикувати. Відвагу часто тлумачать як відсутність страху. Фактично відвага – це здатність діяти згідно зі своїми цінностями, незважаючи на страх.

Бути відважним означає діяти відповідно до своїх поглядів. Відвага, як і когнітивні здібності, може розвиватися тільки у такому середовищі, де вона використовується. Саме тому академічні спільноти, де панує доброчесність, обов'язково

повинні надавати можливість своїм членам робити вибір, навчатися від інших та таким чином професійно та особистісно зростати. Шляхом такого постійного процесу відвага та інші п'ять фундаментальних цінностей стають усе більш взаємозв'язаними та взаємозалежними.

Студенти, які відзначаються відвагою, спонукають себе та своїх друзів дотримуватися найвищих стандартів академічної доброчесності навіть у тих випадках, коли існує ризик негативних наслідків таких, як погана оцінка на іспиті або засудження та зневага з боку однолітків.

Способи впровадити відвагу в академічну спільноту включають:

1. Бути хоробрим навіть, коли інші не можуть.
2. Звернути увагу академічної спільноти на правопорушення та заохочувати оточення брати таку поведінку за взірць.
3. Переживати труднощі за те, у що ти віриш.
4. Не перейматися, відстоюючи доброчесність.
5. Охоче ризикувати.[1]

Незважаючи на своє широке практичне застосування, концепція академічної доброчесності з'явилася доволі недавно. Наукові дослідження щодо академічного шахрайства у вищій освіті розпочав у 1990 році видатний американський вчений Дональд Маккейб, один із засновників МЦАД. Ці дослідження, спрямовані МЦАД та його членами, продовжуються і зараз.

Перше дослідження Маккейба, як і всі наступні, констатувало, що більше 60 % студентів ЗВО схильні до академічного шахрайства. Водночас було доведено, що 95% учнів старшої школи брали участь у будь-якому виді академічної недоброчесності, включаючи такі її різновиди, як списування на іспиті та плагіат.[2]

На жаль, нові технології створюють нові виклики для академічної доброчесності. Одним з прикладів цього є розвиток

машинного перекладу, який з'явився у другій половині минулого століття. Хоча його ефективно використовують перекладачі в міжнародних організаціях з декількома офіційними робочими мовами (СОТ, ООН, НАФТА та інші), однак є поширеним зловживання цим інструментом в академічній спільноті. Більш того, використання нових видів генеративного штучного інтелекту таких, як Chat GPT та Bard, ставить під сумнів багато наукових досліджень, тому що це робить можливим плагіат та фальсифікацію експериментальних даних у них.

Хоча США і стали рушійною силою процесу впровадження та розробки концепції академічної доброчесності, навіть там існують свої специфічні проблеми. Як правило, політика доброчесності існує на рівні ЗВО, а не окремих силабусів. Однак ступінь ознайомлення викладачів та студентів з цією політикою часто у кращому випадку має обмежений характер. Одне з останніх досліджень політики академічної доброчесності 453 інституцій в США виявило, що зміст середньостатистичної політики є занадто довгим, ускладненим, а переклади на інші мови, крім англійської, рідко існують. Це означає, що студенти, які залучені до процесу академічної доброчесності, часто вважають політику недоступною та складною для розуміння та використання для власних ситуацій. Брак перекладів на інші мови справляє негативний ефект на іноземних студентів, які, можливо, вже мали інші культурні стандарти щодо академічної доброчесності. Одна з наукових робіт підтверджує, що іноземні студенти більш схильні до порушення академічної доброчесності, ніж американські (5,1 % звинувачення іноземних студентів у скоєнні порушення порівняно з лише 1% американських). Студенти, для яких англійська не є рідною мовою, можуть мати проблеми в читанні та розумінні опублікованої політики доброчесності. На рівні інституцій політика доброчесності повинна бути оновлена для

того, щоб бути чіткою та точною, з визначеннями та наслідками, доступно викладеними для викладачів та студентів.

Крім того, більше половини першокурсників, як іноземних, так і американських, ще ніколи не стикалися з політикою академічної доброчесності під час свого першого року навчання в ЗВО. Так сталося, тому що більшість американських університетів дозволяють студентам зарахувати уроки Advanced Placement (AP) or International Baccalaureate (IB) із старшої школи замість вступного курсу з академічного письма, у якому розглядаються теми плагіату, особливостей правильного цитування та академічних правопорушень. Така широко розповсюджена практика призводить до того, що студенти часто закінчують свій перший курс без отримання інформації, яка могла б ознайомити їх з політикою їхнього ЗВО щодо плагіату та правил цитування джерел.

В ЄС політика академічної доброчесності була більшою мірою запозичена з США, тому на місцевому рівні досі залишається багато колізій та невирішених питань. Важливим дослідженням цієї проблеми є доповідь проєкту «Вплив політики щодо плагіату у вищій освіті Європи» (Impact of Policies for Plagiarism in Higher Education Across Europe). Фаза 1 цього проєкту складалася з опитування, надісланого до університетів ЄС, яке заповнювалося самими інституціями, їхніми викладачами та студентами.

Результат опитування щодо французьких університетів доводить, що плагіат там є повсякденною практикою, а адміністрація ЗВО досить байдуже ставиться до існування та імплементації політики академічної доброчесності. Такий підхід до нагляду під час іспитів та брак чіткості політики призвів до створення культури шахрайства.

У ФРН, згідно з цим опитуванням, ситуація дещо краще, ніж у Франції.[3] Однією з причин став скандал у 2011 році, коли виявилось, що тодішній німецький міністр оборони Карл-

Теодор цу Гуттенберг скопіював частину розділів своєї дисертації з інших джерел, не навівши на них посилання. Такий сумнозвісний випадок плагіату завдяки суспільному обуренню призвів до відставки цього міністра та скасуванню його наукового ступеня, а також хвилі звинувачень у плагіаті щодо інших високопосадовців. У наступні роки багато з них втратили свої наукові ступені та вчені звання, зокрема, міністр освіти та наукових досліджень Аннет Шаван. [4] Зараз існування дієвої політики в Німеччині залежить від університету та не є достатньо послідовним в рамках національної системи ЗВО. Інституційна та наукова автономія є перешкодами для послідовності політики та її застосування у різних закладах.

Результати опитування констатували, що інтерес до теми академічної доброчесності в італійських ЗВО досить низький, а наукових досліджень та навчання в цій сфері дуже мало.[3]

Отже, концепція академічної доброчесності набула доброго теоретичного обґрунтування, однак на практиці залишається багато перешкод в її імплементації. Головними шляхами вирішення цієї проблеми є, по-перше, підвищення обізнаності академічної спільноти щодо цього питання, а, по-друге, створення зрозумілих та чітких кодексів поведінки в цій сфері.

Список використаних джерел та літератури:

1. International Center for Academic Integrity [ICAI]. (2021). The Fundamental Values of Academic Integrity. (3rd ed.). 17 pp. URL: <https://academicintegrity.org/about/values>
2. Facts and Statistics. International Center for Academic Integrity [ICAI]. URL: <https://academicintegrity.org/resources/facts-and-statistics>
3. Meredith Martinez "Academic Integrity in an American and European Context: An Overview". International

Perspectives on Higher Education.
URL:<https://webapps.graduateschool.vt.edu/globalperspectives/academic-integrity-in-an-american-and-european-context-an-overview/>

4. Sebastian Burkholdt “Student Perspective: Learning about Academic Integrity in the United States as an International Student”. International Center for Academic Integrity [ICAI]. URL:<https://academicintegrity.org/resources/blog/362-student-perspective-learning-about-academic-integrity-in-the-united-states-as-an-international-student>

УДК 378.013

Герасімова Д.А.,
здобувач вищої освіти
(м.Хмельницький, Україна)

Нікольчук Ю.М.,
кандидат економічних наук, доцент
(м.Хмельницький, Україна)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА ВИДИ

Юнгсуп Кім, учасник Конференції Міжнародного центру академічної доброчесності промовив: «Академічна доброчесність є способом змінити цей світ. Але спочатку змініть університет, а вже потім – світ» [2, с.19]. Вважаємо, що цей вислів слушно визначає місце академічної доброчесності в освітньому процесі. Дотримання принципів академічної доброчесності є гарантом розвитку науки та підвищення освіченості населення. Не дарма вчений підкреслює вплив закладу освіти на результативність боротьби з академічною недоброчесністю, адже тільки локально можна подолати основні джерела виникнення цієї проблеми.

Відзначимо, що особливого загострення питання академічної доброчесності набули під час розвитку мережі Інтернет, який значно полегшив доступ до інформації. Для забезпечення надання якісних освітніх послуг в Україні було запроваджено міжнародні академічні стандарти для запобігання плагіату як одного із видів порушення академічної доброчесності та правила її дотримання.

До історичних передумов виникнення академічної доброчесності можна віднести: доступність вищої освіти для

великої кількості студентів і, як наслідок, неможливість прослідкувати за якістю засвоєння матеріалу для його самостійного опрацювання, великий обсяг завдань, що призводить до нездатності їх швидкого та самостійного виконання, а також невмотивованість викладачів та студентів. Визначення «академічної доброчесності» можна віднайти в наукових працях вчених, нормативних документах навчальних закладах, а також національних законодавчих актах. Зокрема, у наукових дослідженнях присутня дискусія щодо спільного і відмінного між термінами «академічна чесність» та «академічна доброчесність». Термін «honesty» визначають як правдивість в словах; «integrity» – як чесність в поведінці особи. Через те, що термін «доброчесність» є ширшим, адже включає в себе і чесність в словах і в поведінці [1].

Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту», академічна доброчесність є сукупністю етичних принципів і правил, якими мають керуватися всі учасники навчального процесу для забезпечення довіри до результатів навчання або наукових досягнень [3].

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Закон «Про освіту» встановлює також чіткі правила дотримання академічної доброчесності та передбачає відповідальність за певні порушення. Основними її порушеннями є: академічний плагіат; фабрикація; самоплагіат; списування; фальсифікація; хабарництво; необ'єктивне оцінювання; надання здобувачам освіти допомоги [3].

В основу класичного визначення поняття «академічної доброчесності» покладено сполучення таких фундаментальних чеснот, як: чесність, довіра, справедливість, повага та відповідальність, а пізніше, у 2013 році, новою, шостою чеснотою – мужність [2]. У своєму дослідженні «Фундаментальні цінності академічної доброчесності» Саллі Коул інтерпретує їх наступним чином:

- 1) чесність – обов'язкова основа викладання, навчання, дослідження і роботи, а також необхідна передумова повноцінної реалізації довіри, справедливості, поваги і відповідальності;

- 2) довіра – коли чесність інституціолізована як цінність, вона уможливорює розвиток довіри; довіра виникає з часом і досвідом та будується насамперед на основі дій, а не слів;

3) справедливість – справедливе ставлення є ключовим фактором, якій слід враховувати при формуванні етичних комісій. Важливими компонентами справедливості є здатність прогнозувати, прозорість, чіткі та обґрунтовані очікування;

4) повага – наукові спільноти можуть лише тоді досягнути успіху, якщо у них панує повага до членів спільноти, їх різноманітності та інколи суперечливих точок зору;

5) відповідальність – за дотримання принципів доброчесності є як особистим обов’язком, так і спільною справою. Кожен член академічної спільноти – кожен студент, член професорсько-викладацького складу, представник адміністрації, несуть відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності під час навчання, викладання та здійснення наукових досліджень;

6) відвага (мужність) – відвага відрізняється від інших цінностей академічної доброчесності тим, що це радше якість чи здатність, аніж цінність як така. У людях рису «сміливість» часто плутають із «безстрашністю». В реальному житті, під сміливістю розуміють здатність діяти згідно власних цінностей всупереч страху [2, с. 20].

Вважаємо, що ключові заходи щодо протидії поширенню плагіату повинні включати:

- використання спеціалізованого програмного забезпечення для виявлення плагіату на основі чітких правил і політики щодо його використання;

- попереднє експертне оцінювання, зокрема й самооцінювання, та/або технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату у творах, підготовлених до друку;

- розбудова національних та університетських інституційних депозитаріїв, які містять бази даних академічних/наукових текстів студентів/викладачів/науковців;

- дослідження внутрішніх причин і сучасних освітніх практик у сфері боротьби з плагіатом для вироблення на цій основі відповідних політик, інструкцій, керівництв;
- сприяння розповсюдженню результатів досліджень академічної спільноти;
- загальна популяризація культури боротьби з плагіатом [1].

Такі заходи матимуть ефект, адже вдосконалення програм перевірки на плагіат має вирішити проблему, коли студент цитує автора з дотриманням всіх положень для цитування, а програма це зчитує, як плагіат. Також до списку заходів щодо протидії академічній недоброчесності варто додати: встановлення стандартів для наукових, творчих робіт для кожного курсу окремо.

Отже, поняття «академічної доброчесності» широко використовується ЗВО. Дуже часто для здобувачів освіти проводять заходи, спрямовані на ознайомлення з поняттям академічної недоброчесності. Утім на практиці такі заходи є неефективними, тому заклади вищої освіти застосовують суворі методи відповідальності. Завищені сподівання від студентів, недосконалість програм щодо перевірки на плагіат, негативне суб'єктивне ставлення викладача щодо студента – все це може стати підґрунтям для виникнення проблем. Тому вважаємо, що необхідно акцентувати увагу на важливості першочергових чинників, які є основою для виникнення окресленої проблеми, та які допоможуть у її вирішенні.

Список використаних джерел та літератури:

1. Доценко І. О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2022. № 32. С. 31-42.

2. Коул Саллі. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Міжнародний центр академічної доброчесності. 2019. URL:

<https://www.donnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/8/2019/08/Fundam.czinnosti-Akad.dobroch> (дата звернення:17.10.2023).

3. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення:15.10.2023).

Гуменюк А.Ф.,
кандидат економічних наук, доцент
(м.Хмельницький, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ РОБОТАХ

Наразі питання академічної доброчесності та імплементації міжнародних академічних стандартів є дуже актуальним для української наукової та освітянської спільноти. Тому академічна доброчесність є основою цілей університету, які полягають у підвищенні якості освіти, іміджу університету та формуванні моральних засад громадян країни. Йдеться передусім про обмін ідеями, розробку та впровадження новітніх технологій і нових знань, що вимагає довіри між науковцями та студентами [2].

Однак нинішня ситуація в Україні залишається невтішною: військовий конфлікт на сході країни, економічний занепад, політичні конфлікти та корупція, поширені в багатьох сферах нашого життя, – усі ці процеси призвели до занепаду країни та позбавили її потенціалу. ідентичність і життєздатність призведе до незалежності про яку вона мріє. Адже понад чверть століття незалежність і єдність країни залишалися під питанням.

Коротше кажучи, такі питання, як захист прав інтелектуальної власності, сприяння розвитку академічної доброчесності та боротьба з плагіатом у науці та освіті, здаються лише другорядними для суспільства. Проте насправді багато з цих питань є важливими чинниками формування майбутнього української нації, зокрема розвиток конкурентоспроможної освіти, виховання студентів у дусі боротьби з корупцією, запобігання наслідкам трудової міграції, особливо серед молоді, запобігання наслідкам трудової міграції,

яка призводить до втрати кваліфікованих працівників і негативно впливає на розвиток економіки.

В освітньому середовищі проблема плагіату є дуже гострою, оскільки до одного з таких способів вдаються практично всі учасники наукового процесу, зокрема «копіювання, семантичні та синтаксичні зміни в тексті, перефразування» серед наукових кіл. Це питання інтелектуальної чесності, тому що за такого підходу науковець ставить під сумнів свою роботу і фактично відмовляється здобувати знання.

В якості планового заходу боротьби з плагіатом у системі вищої освіти створено досить розгалужену методичну базу. Першим і сучасним напрямком цієї боротьби є визначення плагіату за допомогою комп'ютерних програм (різниця між ними полягає в кількості баз даних, до яких вони звертаються, і кількості маніпуляцій, які вони можуть виконати). В Україні розроблено та впроваджено антиплагіатну програму перевірки робіт. Існують також безкоштовні комп'ютерні програми, які можна використовувати окремо або інтегрувати у веб-сайти. Вони дозволяють перевірити в мережевому середовищі, що введені тексти та файли не є плагіатом. Інші контрзаходи включають більш традиційні методи, наприклад: рукописне написання наукових робіт, написання з конкретних джерел, кількість цитованих джерел у тексті тощо. Ефективна система запобігання та боротьби з плагіатом має бути зосереджена на використанні нових методів управління в організації освітньої та наукової діяльності здобувачів та молоді та ціннісні пріоритети для забезпечення підвищення якості освіти та освітньої мотивації, діяльність та відповідальність учасників освітнього процесу за результати діяльності.

Тому поставлені проблеми потребують спільного підходу всіх учасників освітнього процесу, спрямованого на

формування перспектив майбутніх науковців відповідно до принципів академічної доброчесності.

Список використаних джерел та літератури:

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] : проект [від 30.03.2016]. Верховна Рада України : офіц. веб-портал. Електрон. данні. Київ, 1994-2016. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=58639 Назва з екрана.

2. Культура академічної доброчесності: роль бібліотек [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ula.org.ua/255-programi-proekti/3582-kulturaakademichnoi-dobrochesnosti-rol-bibliotek>

3. Фініков Т. Академічна доброчесність : глобальний контекст та національна потреба. Т. Фініков. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. С. 9-36.

УДК 378

Драч А.В.,
здобувач вищої освіти
(м.Хмельницький, Україна)
Нікольчук Ю.М.,
кандидат економічних наук, доцент
(м.Хмельницький, Україна)

ДО ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ»

Необхідно визнати, що плагіат є формою аутсорсингу, тому протиставити йому треба традиції та норми академічної культури, що засновані на позиціюванні практик авторського брендингу, творчої агрегації контенту, цінності власної позиції, думки, ідеї, стилю. Але разом з цим треба розуміти, що плагіат - це дуже швидка дорога з одностороннім рухом до власних цілей та наукових досягнень. Тобто попереду, ті, хто мав досвід такого роду практик, тому тільки вертикальна інтеграція та продукування потужних моральних і ціннісних практик є запорукою успіху в цьому процесі.

Плагіат – привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора [1].

В цілому здобувачі вищої освіти та викладачі ЗВО вважають, що достатньою мірою володіють інформацією, що таке плагіат. Усього лише 3% студентів констатують, що не знають або скоріше не знають, що таке плагіат, переважна більшість (93%) студентів зізнаються в тому, що вони знайомі або скоріше знайомі з тим, що вважається плагіатом. Але ситуація докорінно змінюється щодо практик та визначення плагіату на конкретних прикладах. Переважна більшість

студентів (більше ніж 90%) використовує ті чи інші форми плагіату при написанні робіт.

Згідно Закону України «Про вищу освіту» 6 у ст. 69 академічним плагіатом визначається оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання [2].

Деякі заклади вищої освіти затверджують власні «Положення про запобігання академічному плагіату». Більшість цих актів до плагіату також відносять:

- перефразування частин тексту інших авторів зі зміною порядку слів або наслідування структури їхньої аргументації без посилання на джерело;
- оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення студента чи викладача;
- списування письмових робіт інших студентів;
- фальсифікація (вигадування тих чи інших, наприклад, статистичних показників з подальшим вказуванням їх у якості власної роботи);
- реплікація (це процес копіювання даних з одного джерела на багато інших і навпаки, тобто своєрідне «тиражування» інформації без дозволу автора);
- републікація (повторне або багаторазове обнародування в іншому джерелі чужої інформації за справжнім підписом автора й посиланням на джерело);
- рерайт (додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації, з переробкою раніше обнародованого матеріалу і заміною слів та виразів);
- компіляція (укладання з кількох чужих матеріалів свого та редагування без дозволу – смислова, стилістична, граматична правка й скорочення чужого матеріалу).

В Положеннях про запобігання плагіату передбачена процедура перевірки студентських робіт перед їхнім захистом, але досить часто вона є не зовсім зрозумілою та неузгодженою.

Зазвичай пропонують використовувати програми на зразок AntiPlagiarism, проте жодна з них не сертифікована МОН України. Інколи викладачі, насправді, цим займаються. Досить слабо опановані і студентами, і викладачами технічні засоби боротьби з плагіатом.

Викладачі досить рідко користуються спеціалізованими програмами, зазвичай методом перевірки служить запит в Google або використання безкоштовних сервісів, які мають істотні обмеження. Більшу технічну озброєність демонструють студенти, які використовують спеціальні комп'ютерні програми, але, переважно, не для самоперевірки на плагіат, а для перевірки й певної модифікації роботи таким чином, щоб викладач не зміг виявити в ній плагіат. В середньому, якщо унікальність менша 40% або 50% – треба переробляти, але допустимий відсоток ніде не задокументовано, тобто це на розсуд викладача.

Серед студентів та науковців поширений плагіат декількох типів:

1. Копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем;
2. Створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел;
3. Рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Цей тип плагіату, якщо він зроблений більш-менш досконало, на сьогодні важко виявити технічними засобами пошуку плагіату (програмами антиплагіату).

Отже, плагіат є серйозним порушенням академічних норм та правил поведінки як студентів, так і науковців. В академічному середовищі плагіат найчастіше виражається в публікації під власним іменем чужого тексту або у запозиченні фрагментів чужого тексту без зазначення джерела запозичення.

Список використаних джерел та літератури:

1. Красицька Л. В. Плагіат і самоплагіат як правові явища. *Нове українське право*. 2021. Випуск 3. С. 188-1.
2. Про вищу освіту: Закон України від 28 травня 2023 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 15.10.2023).

УДК 37.014.

Жукова Г.,

*кандидат педагогічних наук
(м.Київ, Україна)*

Булгакова Т.,

*кандидат педагогічних наук
(м.Київ, Україна)*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСВІТНЯ ЦІННІСТЬ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

ACADEMIC INTEGRITY AS AN EDUCATIONAL VALUE IN THE CONDITIONS OF MODERNIZATION OF EDUCATION

Вступ. У сучасному світі відбувається поступова зміна уявлень про те, як людина повинна отримувати освіту. Основною стає ідея безперервної освіти, згідно якої активно діючий член соціуму повинен вчитися все життя. Частка неформального навчання в системі освітніх послуг постійно збільшується. Незважаючи на зовнішнє протиставлення, формальні і неформальні системи навчання не суперечать, а швидше взаємодоповнюють один одного. Означені аспекти потребують дослідження найкращих систем освіти задля формування доброчесної поведінки у студентів та науковців.

Метою статті є популяризація академічних чеснот під час виокремлення і усвідомлення змісту формальної і неформальної освіти.

Результати. Реалізація безперервної освіти в умовах професійної освіти може здійснюватися в різних формах – від проектування з участю бізнесу практикоорієнтованих освітніх програм до стажувань чи короткострокових програм підвищення кваліфікації, семінарів тощо. Розмаїття програм, які

реалізуються, покликано вдосконалити професійні компетенції та прикладні уміння спеціалістів, актуалізувати вже наявні знання. Безперервна освіта повинна представляти інтенсивний, безперервний, інтерактивний, виборчий та гнучкий процес, який будується з урахуванням самих широких запитів слухачів і враховує їх індивідуальні запити.

Формальне навчання інколи критикують за відставання від практичних потреб. Неформальна освіта націлена, перш за все, на задоволення потреб особистості в професійному зростанні. В її основі лежать гуманістичні ідеї педагогіки співробітництва викладача і учня з акцентом на активну роль учня в організації процесу навчання. У формальному навчанні керуються існуючими загальновизнаними стандартами, а в неформальному – створюють свої стандарти навчання на основі наявного досвіду. Неформальне навчання є творчою лабораторією по апробуванню інноваційних методів і форм навчання.

Університети України створюють умови для реалізації безперервного професійного розвитку широкого кола студентів, від абітурієнтів до співробітників та залучених спеціалістів з подальшим визнанням компетенцій, отриманих в рамках формальної, неформальної та інформальної освіти, а також надають можливість безперервного професійного росту. Їх стратегія полягає у створенні учбових траєкторій для всіх груп навчання – абітурієнтів, бакалаврів, магістрів, аспірантів, молодих спеціалістів, викладачів, зовнішніх слухачів тощо. В рамках даної позаакадемічної діяльності студенти отримують ресурси, необхідні для розвитку їх професійних навичок, компетенцій, отримання нових актуальних знань на безперервній основі [4].

Економіка знань передбачає нові моделі професійного навчання та врахування академічної доброчесності. «Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та

правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень» [1]. Академічна чесність передбачає, насамперед, моральну, і лише у другу чергу – правову складову регулювання цієї поведінки під час виконання навчальних чи дослідницьких завдань. Але це поняття можна розширити відповідно до загальної системи навчання і поведінки в академічному середовищі.

Сьогодні актуально отримання нових знань, вдосконалення професійних компетенцій через неформальне та інформальне навчання. Найчастіше у вузі реалізується формальне навчання, яке відбувається в організованому структурованому контексті і веде до сертифікації, тобто до видання офіційного документа про освіту або кваліфікації. Багато процедур у закладі вищої освіти є досить формалізованими, і навіть інституціоналізованими, тому діяти потрібно у межах встановлених правил. Норми академічної чесності забезпечують морально-етичну складову академічного і позаакадемічного навчання, тобто спонукають особистість поводитись у прийнятний спосіб.

Інформальне навчання відбувається в повсякденному житті – на робочому місці, в кругу сім'ї або в вільний час. Таке навчання не структуроване і не веде до офіційної сертифікації, воно відбувається без процедурних формальностей. Інформальне навчання багато в чому співпадає з структурою життєдіяльності людини, коли спеціалізовані елементи навчання і науки присутні практично у всіх формах її соціальної активності. У цьому сенсі вже не так важливо, яким шляхом людина набула знання та уміння, необхідні для ефективної діяльності, важливо, щоб вони у неї були. До інформального навчання відносять самоосвіту у вигляді самостійного пошуку відповідей на хвилюючі питання,

збагачення духовного світу через читання та відвідування закладів культури тощо [2].

Неформальне навчання також відбувається установами і зазвичай не веде до офіційної сертифікації, але в той же час це відбувається системно, у нього є цілі, результат, тривалість навчання. Неформальним навчанням слід вважати будь-яку виховну активність поза формальною системою. Неформальне навчання передбачає, що споживач освітньої послуги може скористатися нею у будь-який зручний для себе час, на короткий термін, індивідуально, використовуючи механізми самоосвіти, в тому числі набуваючи додаткову спеціальність. Неформальне навчання спрямоване на розвиток особистісних якостей людини, її творчість, інтереси, оптимізацію взаємодії з різними професійними громадами. Саме позаакадемічна освіта може організувати навчання без відриву від роботи, сприяти профорієнтації співробітників у швидкоплинному світі, дати можливість зайнятися новою сферою діяльності, допомогти оволодіти прикладними професійними компетенціями, забезпечити вибір освітньої програми, що необхідна для конкретної організації, розробити індивідуальну програму навчання для конкретного підприємства чи кваліфікації. Від доброчесної реалізації програм позаакадемічної освіти залежить ефективність безперервного навчання.

В Інтернеті створено багато програм, які покликані згладити протиріччя, що існують між ринком праці та освітою, наукою, між вимогами держави та технологіями навчання. Вони виступають важливим ресурсом розвитку України і надають можливості динамічної зміни структури освітньої діяльності у відповідності до змін попиту на ринку освітніх послуг та ринку праці. Проблема виконання вимог академічної доброчесності під час розвитку і модернізації різних видів освіти потребує комплексного вирішення із залученням світового освітнього досвіду, оскільки кінцевою метою позитивної трансформації є

досягнення високих показників та результативності ефективними способами. Підвищується гнучкість побудови процесу навчання за рахунок реалізації індивідуальних навчальних маршрутів і можливості застосування сучасних форм та технологій, інтегрованих методів навчання. Дистанційні інформаційні програми позаакадемічної освіти удосконалюють якість підготовки учнів цієї підготовки, підвищення їх конкурентоздатності на ринку праці, знижують витрати на навчання за рахунок більш ефективного використання ресурсів різних організацій, які реалізує мережева програма [3].

Висновки. Отже, порівнюючи формальну і неформальну освіту, можна визначити, що неформальна освіта в більшій мірі здатна задовольнити освітні потреби незалежно від віку, статі, наявної освіти. Неформальна освіта відрізняється більш тісним зв'язком з виробничим і соціокультурним середовищем, стимулюванням потреб до самоосвіти та самовдосконалення особистості, вона може служити дієвим інструментом в поповненні нових знань в світі швидкоплинних вимог до професій, за змінами яких формальна освіта може не встигнути. Переваги системи неформальної освіти складаються з її мобільності, гнучкості в контексті глобальних змін, стихійному розвитку. Разом з тим знання в області неформальної освіти зазнають певних змін, доповнюючи теорію формальної освіти за рахунок розширення уявлень про понятійний простір неформальної освіти. Розгляд неформальної освіти з цих позицій дає приріст знання, в процесі розвитку якого вона зазнає певних змін. Неформальна освіта в системі підвищення кваліфікації, на відміну від формальної, більш відкрита, відрізняється особливістю викладацького складу, не супроводжується документами державного зразка, можлива довільна організація часу, змісту, технологій організації та навчання, освітнього середовища. Учасники цього виду освіти,

як правило, націлені на прив'язку освіти до життя, орієнтовані на практичну діяльність. Становлення української академічної спільноти, яка усвідомлює своє місце у науковому світі, є складним, безперервним та багатогранним процесом, який має індивідуальні особливості. Найбільш важливу роль у формуванні світогляду всіх членів академічної спільноти відіграє дотримання принципів етичності та чесності.

Перспективами подальших досліджень можуть стати моделі мережевої взаємодії неформальної освіти, які є частиною великого проекту освітніх організацій, де відбувається інтеграція кадрів, ресурсів, наукових та інших досліджень за допомогою дистанційного навчання. Вони є наслідком створення мережі інфраструктури, де інтегруються розробники програм і організовуються он-лайн семінари та вебінари за вибраним напрямом. Дослідження академічної доброчесності у освіті показує, що це не просто наукова ініціатива, а нагальна потреба, яка обумовлена життєдіяльністю сучасної людини в освітньому просторі.

Список використаних джерел та літератури:

1. Закон України «Про вищу освіту». *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38.
2. Кивлюк О. П. Неформальна освіта в концепції lifelong learning. *Освітній дискурс*. 2017. № 1, с. 22-34.
3. Нікітенко В. О., Олексенко Р. І. Кивлюк О. П. Формування цінностей цифрової освіти і цифрової людини у діджиталізованому суспільстві. *Humanities Studies*. 2022. № 10, с. 53-63.
4. Zhukova G., Mordous I. Virtual Platform of Educational Institutionalism in the Context of Social Transformations. *Studia Warminskie*. 2021. № 58, p. 219-235.

Коваленко А.В.,
психолог
(м.Хмельницький, Україна)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: РОЗВИТОК, ДОТРИМАННЯ ТА УТВЕРДЖЕННЯ У ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Академічна доброчесність є фундаментальною цінністю в освітньому середовищі. Вона поширює принципи чесності, поваги, довіри та відповідальності, таким чином допомагаючи студентам бути більш сумлінними та ефективними в отриманні знань і навичок, необхідних для їхнього майбутнього життя та кар'єри. У наш час, зі швидким розвитком технологій і зростанням популярності дистанційного навчання, зберегти чесність в освітній сфері стає все складніше.

Академічна доброчесність – це акт чесної, відповідальної наукової діяльності. Вона значною мірою залежить від того, як ми поведимося під час навчання, поважаємо тих, у кого ми навчаємося та з ким працюємо, а також їхній внесок у наші наукові починання [8].

Наукова чесність має вирішальне значення для деяких із таких сфер:

1. навчання;
2. підтримання позитивної репутації установ і окремих осіб;
3. майбутня поведінка на робочому місці [9, с. 54].

Розглянемо кожен з них:

1. Простіше кажучи, нечесна поведінка суб'єктів закладів вищої освіти уповільнює навчання. Якщо навчання не вимірюється точно через те, що відповіді студента не є його власними, то неможливо підтримати студентів у наступних

кроках. Студенти не отримують зворотного зв'язку, необхідного для навчання [12]. Коли робота не є власними оригінальними думками студента, він втрачає можливості навчання.

Точне оцінювання також надає викладачам дані про знання студентів, наприклад прогалини в навчанні, які можна подолати. Коли відповіді студентів не є їхніми, педагоги не можуть точно виміряти навчання та надати зворотний зв'язок або внести відповідні зміни до навчальної програми та подолати прогалини в навчанні.

У той час як швидкі рішення применшують освіту, академічна доброчесність використовує переваги та охоплює кожен можливість навчання. Коли, наприклад, приписуються цитати, дослідження визнаються, дані точні, а обмін знаннями підтримується та поважається [1].

2. Знання є продуктом ЗВО; академічна доброчесність пов'язана з доброчесністю освіти. Коли студенти закінчують заклад, дізнавшись, що диплом закладу представляє та втілює цінності цього закладу, репутація підтримується. Академічна репутація навчального закладу має важливе значення для університетської спільноти, довіри та фінансової стабільності, незалежно від того, чи це відбувається через вступ або пожертвування від третіх осіб [10, с. 37].

З іншого боку, скандали про неналежну академічну поведінку можуть підірвати цінність диплома. Якщо студенти не вивчають матеріал курсу, це означає, що їхні знання не відображають дійсної освіти. Крім того, у таких сферах, як догляд за хворими, цей дефіцит може мати серйозні наслідки для життя та смерті. Скандали також мають фінансовий вплив на установи.

До академічної репутації університету відноситься його дослідницький компонент; у сфері досліджень скандали можуть заплямувати репутацію та вплинути на фактори, що призведе до завершення академічної кар'єри окремих осіб. Дослідження – це

інтерактивний процес, який має надавати пріоритет академічній чесності, щоб забезпечити інновації без шахрайства, а також надати важливі знання для покращення світу [8].

3. Школа – це не лише вивчення змісту предмету, а й виховання любові до навчання та здатності ділитися знаннями на справедливій основі. Ті, хто вчиняє неналежну поведінку під час навчання в університеті, частіше будуть брехати, обманювати та красти пізніше на робочому місці [3, с. 47].

Це може призвести до питання про те, чи підтримує академічна доброчесність у школі чесність на робочому місці. Хоча академічна нечесність у ЗВО призводить до неправомірної поведінки на робочому місці, протилежне також може бути вірним: доброчесність є показником чесності на робочому місці в майбутньому [11]. Важливо рано виховувати академічну доброчесність, щоб сприяти майбутньому успіху та чітко пояснювати студентам важливість академічної доброчесності.

Хоча про плагіат і зростаючу актуальність його виявлення написано багато і запобігання академічній нечесності та навмисному обману у вищих навчальних закладах, що є менш очевидним і, мабуть, більш поширеною проблемою є ненавмисний плагіат занедбаний у літературі [7, с. 81]. Навчитися «уникати плагіату» – проблема, яка стосується багатьох студентів. Поточна тенденція вирішення питань плагіату в багатьох закладах вищої освіти полягає в поновленні їхньої політики щодо плагіату та вказівок, які викладають як дисциплінарні, так і навчальні принципи.

Основна увага в цих документах зазвичай приділяється підвищеній пильності разом із широко розголошеними дисциплінарними процедурами, спрямованими на зменшення нечесних чи шахрайських дій. Додаткова увага до освітніх принципів, як правило, полягає в забезпеченні навчання в механізми цитування та реферування [2]. Доступ до навчання та

ресурсів для запобігання плагіату став доступним у ЗВО та в Інтернеті.

Академічна доброчесність є динамічною концепцією, що постійно розвивається відповідно до змін в суспільстві, технологіях і підходах до освіти та науки. Існують кілька тенденцій та способів, через які утверджують та дотримуються академічної доброчесності та і завдяки яким вона розвивається у сучасному світі загалом.

Перша тенденція це інформаційна та освітня діяльність. Завдяки доступності інформації через Інтернет, студенти та науковці здійснюють більшу кількість досліджень та навчальних робіт. Проте це також створює більше можливостей для плагіату. У відповідь на цю тенденцію, університети вдосконалюють системи виявлення плагіату та активно ведуть освітню діяльність щодо правильного цитування і дотримання академічної чесності [6].

Друга тенденція включає в себе етичні стандарти та кодекси поведінки. Університети та наукові організації активно розробляють та впроваджують етичні стандарти та кодекси поведінки для студентів і науковців. Ці документи встановлюють правила щодо дотримання академічної доброчесності, розкривають наслідки порушень та надають рекомендації щодо діяльності в освітніх та наукових закладах.

Наступний спосіб – електронні засоби виявлення порушень. Розвиток електронних засобів виявлення плагіату та інших порушень допомагає у виявленні недотримання академічної доброчесності. Це стимулює студентів та науковців дотримуватися правил [5, с. 23].

Також дієвим способом для розвитку академічної доброчесності є виховання та її культура. Заклади вищої освіти активно проводять виховні та культурні заходи для стимулювання академічної доброчесності серед своєї громади.

Ці заходи включають в себе навчання студентів правильному цитуванню, етиці досліджень та важливості чесності.

Загалом, дотримання та утвердження академічної доброчесності – це процес, який вимагає спільних зусиль всіх учасників освітнього середовища, та це є необхідним для забезпечення надійності освіти та наукових досліджень [8]. Тому, розвиток академічної доброчесності вимагає поєднання зусиль ЗВО, наукових організацій, уряду та громадськості. Вона сприяє забезпеченню чесності та якості в сферах освіти та науки, що в свою чергу сприяє розвитку суспільства та сучасного світу.

Отже, забезпечення академічної доброчесності вимагає постійної відданості, пильності та дій з боку всіх членів академічної спільноти. Дотримання академічної доброчесності в освітньому та науковому середовищі є ключовим фактором для забезпечення якості результатів. Воно також сприяє розвитку культури довіри та відповідальності серед всієї академічної спільноти. Академічна доброчесність – це не просто сухий набір правил і стандартів, це моральна підстава, на якій ґрунтується якість освіти та наукових досягнень.

В епоху глобалізації та стрімких змін в суспільстві, вона залишається ключовою цінністю, яку необхідно постійно розвивати. Працюючи разом і вживаючи активних заходів для просування та її підтримки ми можемо допомогти забезпечити довіру та надійність досліджень. З іншого боку, недотримання академічної доброчесності та дослідницької етики має далекосяжні наслідки, які часто впливають на кар'єру особи, репутацію її установи та ширшої академічної спільноти чи навіть нації.

Список використаних джерел та літератури:

1. «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту». — Лист МОН від 23.10.2018р. № 1/9-650. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/yak-pidtrimati>
2. Бакіров В.С. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Результати всеукраїнського соціологічного дослідження. URL: <http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2015-07-17/2015.pdf>
3. Башкір О. І. Тенденції розвитку кафедр педагогіки закладів вищої педагогічної освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя : КПУ, 2019. с. 127-131.
4. Бойченко Н. М. Контрфактичність цілей університетської освіти. Філософія освіти. Київ: Світич, 2016. с. 136-149.
5. Браун Т., Ізбел С., Логан А. та Етерінгтон Дж. Предиктори академічної доброчесності студентів ерготерапії на бакалавраті та магістратурі. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. с. 54.
6. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту», стаття 42. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Зінченко В. Екзистенціально-діалогічна модель філософії освіти: освітнє виховання та соціально-духовна комунікація в контексті суспільного розвитку. Київ: Наука, 2018. с. 115-133.
8. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти із підтримки принципів академічної доброчесності; Розширений глосарій термінів та понять. Закону України «Про освіту». — Лист МОН від 23.10.2018р. № 1/9 -650.

9. Пак І. В. Академічна культура українського студентства: фактори формування та особливості прояву : дис. канд. соц. наук : 22.00.04 – спеціальні та галузеві соціології. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. с. 251.

10. Сопова Д. Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2018. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. с. 223.

11. Чуканова С. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень. URL: <https://bit.ly/38WLzVY.akademichnu-dobrochesnist-vuniversiteti-mon-rozrobilo-ta-nadislalo-na-zvo-rekomendaciyi-z-akademichnoyi-dobrochesnosti>.

12. Чуканова С. Академічна доброчесність: презентація до курсу «Вступ до могилянських студій» (2018/2019 н.р.). URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11864>

Купрієнко Д.А.,
доктор військових наук, професор
(м.Хмельницький, Україна)
Молодий А.А.,
офіцер ДПСУ
(м.Хмельницький, Україна)

**ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**TRANSFORMATION OF THE ACADEMIC INTEGRITY
SYSTEM IN THE BOHDAN KHMELNYTSKYI NATIONAL
ACADEMY OF THE STATE BORDER GUARD SERVICE OF
UKRAINE**

Внутрішня система забезпечення якості освіти в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – Академії, НАДПСУ) – це інституційний комплексний інструмент, спрямований на: гарантування якості освіти; постійне та послідовне її підвищення; розвиток репутаційного капіталу академії; формування в ній культури якості та доброчесності [http://surl.li/dascj, с. 2-3]. В контексті функціонування зазначеної системи роль забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу покладено на відділ забезпечення якості освіти та науково-організаційний відділ Академії.

Статут НАДПСУ [http://surl.li/cawwp, с. 5] визначає академічну доброчесність одним з принципів освітньої діяльності академії.

Система академічної доброчесності в Академії базується на:

тематичній нормативно-правовій базі України, серед яких: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»; Національний стандарт ДСТУ ISO 21001:2019 «Освітні організації. Системи управління в освітніх організаціях. Вимоги та настанови щодо застосування»; Порядок скасування рішень про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затверджений постановою КМУ від 26 серпня 2021 року № 897; Положення про вищі військові навчальні заклади, затверджене постановою КМУ від 12 травня 2021 року № 467; Концепція трансформації системи військової освіти, затверджена постановою КМУ від 15 грудня 1997 року (в редакції постанови КМУ від 30 грудня 2022 року № 1490); Кодекс поведінки працівників, до функціональних обов'язків яких належить здійснення управління кордонами, затверджений наказом МВС, МЗС, Мінфін, АДПСУ, ГУДСУ від 05 липня 2011 року № 330/151/809/434/146, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2011 року за № 922/19660; Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки, затверджена постановою КМУ від 04 березня 2023 року № 220;

Рекомендаціях для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджених рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року, протокол № 11;

внутрішніх нормативних документах НАДПСУ, серед яких Статут НАДПСУ; Положення про організацію освітнього процесу в НАДПСУ; Кодекс академічної доброчесності НАДПСУ; Положення про Комісії з академічної доброчесності і Комісію з етики та управління конфліктами в НАДПСУ; Положення про групу сприяння академічній доброчесності в НАДПСУ; Положення про порядок застосування заходів з

врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників та здобувачів вищої освіти НАДПСУ; Положення про порядок перевірки наукових текстів на плагіат в НАДПСУ з використанням системи Unicheck; Методичні рекомендації щодо використання системи виявлення плагіату «Strike Plagiarism» у НАДПСУ.

Серед основних заходів щодо розбудови інституційної системи академічної доброчесності в НАДПСУ можна виділити:

інформування про наявність, розміщення, вільний доступ та зміст керівних документів з питань академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, доведення видів відповідальності за їх порушення;

висвітлення актуальної та корисної інформації на офіційному вебсайті академії;

щорічне проведення для учасників освітнього процесу актуальних тематичних заходів, зокрема планових та факультативних навчальних занять зі здобувачами вищої освіти, реальної та віртуальної виставки «Розбудова доброчесності»;

включення відповідної тематики до курсів підвищення кваліфікації «Спеціальна педагогічна підготовка для викладачів-початківців закладів освіти ДПСУ» та «Спеціальна педагогічна підготовка та підвищення кваліфікації НПП закладів освіти ДПСУ»;

проходження учасниками освітнього процесу факультативних курсів з академічної доброчесності, основ академічного письма та дослідницької роботи, зокрема на платформі «Prometheus»;

підписання декларацій усіма учасниками освітнього процесу;

укладання договорів з ТОВ «Плагіат» і «Plagiarism» про надання послуг щодо доступу до онлайн-сервісів для здійснення перевірки праць на текстові збіги, використання цих сервісів в освітній діяльності;

створення, видання та розповсюдження методичних матеріалів з вимогами щодо виконання письмових робіт, оформлення цитувань і посилань у них;

розпочато співпрацю з Американською Радою з міжнародної освіти у межах впровадження проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», у партнерстві з Міжнародним центром академічної доброчесності (International Center for Academic Integrity);

регулярний професійний розвиток та професіоналізація персоналу відділу забезпечення якості освіти з питань академічної доброчесності: підвищення кваліфікації, активна участь у наукових і науково-практичних форумах тощо.

Разом із тим, ретельний структурно-функціональний аналіз інституційної системи академічної доброчесності в НАДПСУ дозволив виявити низку перепон для її подальшого сталого розвитку. Зокрема, їх зумовлено надмірною кількістю внутрішніх тематичних документів Академії, дублюванням в них окремих норм, нормативними колізіями та прогалинами у регулюванні відносин забезпечення академічної доброчесності.

Зважаючи на зазначене, відділом забезпечення якості освіти НАДПСУ розпочато роботу щодо трансформації інституційної системи академічної доброчесності на основі єдиного керівного документу з метою створення дієвого комплексного механізму, призначеного для:

систематизації принципів, норм і правил забезпечення академічної доброчесності;

забезпечення ефективного запобігання їх порушенню;

врегулювання питань встановлення фактів порушень академічної доброчесності;

притягнення учасників освітнього процесу до академічної відповідальності.

Також передбачено врахувати норми проєкту Закону України «Про академічну доброчесність», запропонованого

Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти [http://surl.li/kfve].

Корисним ефектом від трансформації системи академічної доброчесності Академії очікується суттєве підвищення її дієвості, насамперед, за рахунок однозначності тлумачення відповідних вимог і процедур, їх зрозумілості та прозорості, оперативності їх застосування.

Луцкова Л.П.,
магістрантка
(м.Хмельницький, Україна)

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІДЖИТАЛ СФЕРІ

OBSERVANCE OF ACADEMIC INTEGRITY IN PROFESSIONAL DIGITAL SPHERE

Ключові слова: академічна доброчесність, діджитал (digital) сфера, комунікаційні навички.

Метою статті є виявлення та уточнення актуальних складників дотримання академічної доброчесності, що впливають на професійну діяльність фахівця діджитал сфери.

Завдання дослідження: описати вплив академічної доброчесності на формування ефективної діджитал команди; конкретизувати прерогативи, що набуваються членами команди під час роботи над проєктом з дотриманням правил академічної доброчесності.

Зазначимо, що наявні дослідження із введення академічної доброчесності в різні сфери професійної діяльності обумовлюють необхідність всебічного практичного й наукового вивчення проблематики.

Так, Закон України «Про вищу освіту» встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу. Частину першу статті 1 Закону доповнено пунктом 1-1 – академічна доброчесність. «Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими законами України правил, якими мають

керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1].

Глосарій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти так розтлумачує академічну доброчесність: «академічна доброчесність (academic integrity) розуміється як дотримання академічною спільнотою принципів, що базуються на таких фундаментальних цінностях, як чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність, мужність за будь-яких обставин та в будь-яких умовах» [2].

22 травня 2020 року Міністерством освіти і науки України було підготовлено Аналітичну записку з роз'ясненнями про запобігання порушень з академічної доброчесності, а саме: «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Зокрема, у документі йдеться про встановлення фактів наявності академічного плагіату; правила роботи з комп'ютерними програмами для перевірки на наявність збігів; необхідність висновків кваліфікованих експертів про наявність чи відсутність академічного плагіату; обов'язок закладів вищої освіти здійснювати перевірку кваліфікаційних робіт на наявність академічного плагіату; ідентифікацію самоплагіату; поняття фальсифікації; порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти [3]. Зауважимо, що дотримання принципів академічної доброчесності для кожної установи мають бути нормативно закріплені внутрішніми правилами, положеннями, Кодексами честі.

Сьогодні, на сучасному інформаційному ринку праці пріоритетним попитом користуються фахівці з навичками цифрової аналітики, спеціалісти з збалансованою концентрацією навколо розв'язання поставленої задачі, гнучкою комунікаційною складовою роботи в команді, чесністю,

відповідальністю, розвиненим критичним мисленням, мистецтвом виходити із зони комфорту, умінням навчатись упродовж всього життя. Це далеко не весь перелік складових, які формують поняття академічної доброчесності і входять до основних характеристик компетентного співробітника діджитал сфери.

Основною перевагою діджитал сфери є можливість стати високопрофесійним фахівцем у окремій галузі, віднайти поле діяльності, як творчій особистості, так і тим, хто обирає цифри й аналітику. Хтось цікавиться вебдизайном і розробляє сайти, запускає рекламу, розробляє пошукові системи, працює в електронній комерції. Хтось обирає більш глибоко займатися стратегією, працювати із Customer Relationship Management (CRM), що означає «управління взаємовідносинами з клієнтами», контент-маркетингом, аналізує та оптимізує вже готові цифрові проєкти. Але невід’ємною складовою професійності в діджитал діяльності є дотримання та набуття прерогатив академічної доброчесності. Сучасні інформаційні технології суттєво збагатили наше життя, відкрили фантастичні можливості професійних та соціальних комунікацій, але, разом з тим й принесли проблему зловживання доступом, маніпуляції, перекручення та привласнення інформації.

В Українській діджитал сфері частина проєктів використовує SAFe, Scrum, Agile методології управління. Scaled Agile Framework, або SAFe – це гнучка структура, створена для команд розробників [4]. Scrum – структура управління, яку використовують команди для самоорганізації та роботи для досягнення спільної мети. Він описує набір зустрічей, інструментів і ролей для ефективного виконання проєкту. Agile – це методологія розробки, заснована на ітераційному та інкрементальному підході.

Досліджуючи вплив академічної доброчесності на формування діджитал команди, розглянемо приклад SAFe

команди. SAFe Agile Team — це міжфункціональна група, яка зазвичай складається з десяти або менше осіб, які володіють усіма навичками, необхідними для визначення, створення, тестування проектних завдань та надання цінності своїм клієнтам.

Отже, змоделюємо таку практичну ситуацію, в якій формування професійної команди буде мати наступний склад: Product owner – є мешканцем США; Scrum Master – мешканець України; Три Developers – це мешканці України; Два Developers є мешканцями Індії; Один Developers – мешканець Казахстану; Два Quality assurance engineer (тестувальники) – є мешканцями України; Один Architect – мешканець США. Ефективність команди буде залежати від володіння мовою комунікації – англійською, від психологічної сумісності, від особистісних характеристик людини, професіоналізму і компетентності, вміння змішувати рольові задачі, емоційно-регуляторних компонентів, впливу мотиваційних невдач.

Конфігурація бізнес-комунікації у діджитал команді буде включати такі складові(Рис 1.):

1. Organizational Agility (Організаційна гнучкість, спритність, активність).
2. Lean portfolio management (Оптимальне управління портфелем).
3. Agile Product Delivery (Гнучка доставка продукту).
4. Team and Technical Agility (Командна та технічна спритність)
5. Lean-Agile Leadership (Бережливе і гнучке лідерство)

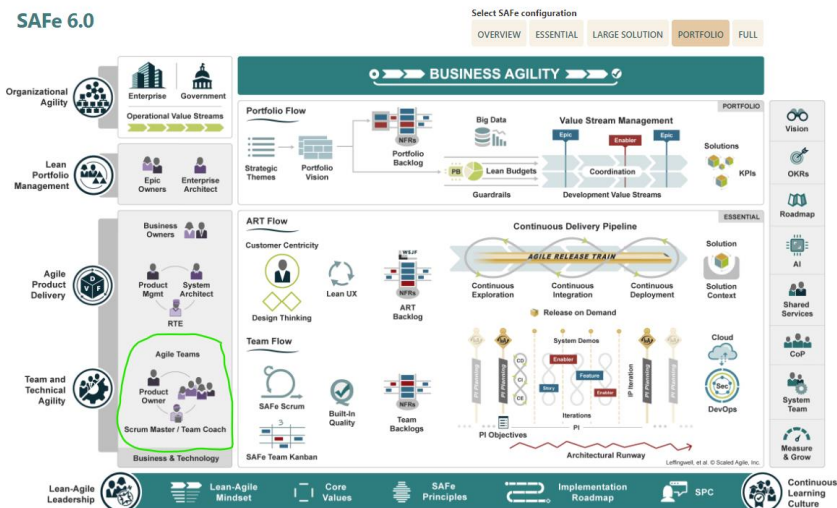

Рис. 1. Конфігурація бізнес-комунікації у діджитал команді

А далі відбувається кропітка робота з командою по заточуванню якостей доброчесності, фільтрації однодумців, орієнтації на якісний кінцевий результат. Конкретизуються парадигми, що набуваються під час роботи над проектом. Підвищується рівень саморефлексії, самоаналізу, емоційного інтелекту, мотивації до успіху, довіри, формується орієнтація на професійну та моральну компетентність, розширюється та набуває більшої диференційованості рівень здатності до використання продуктивних стратегій міжперсональної взаємодії.

Академічна доброчесність, на нашу думку, може стати центром вирішення основних командних задач. Дотримання академічної доброчесності у професійній діджитал сфері є запорукою підвищення ефективності і продуктивності команди за рахунок гнучкості організаційних компонентів, швидкості отримання зворотнього зв'язку та інтеграції інновацій,

збалансованості ризиків, забезпечення цінності клієнта, формування адаптивного портфеля кінцевого продукту.

Список використаних джерел та літератури:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/conv#n6>. (Дата звернення: 19.10.2023).
2. Глосарій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/Глосарій.pdf> (Дата звернення: 19.10.2023).
3. Аналітична записка МОН «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://academiq.org.ua/novyny/analichna-zapyska-mon-do-pytannya-unyknennya-problem-i-pomylok-u-praktykah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti/>.
4. Scaled Agile Framework (SAFe®). Система забезпечення гнучкості бізнесу. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://scaledagile.com/what-is-safe/why-safe/>

Мушенюк В.В.,
доктор юридичних наук, професор
(м. Київ, Україна)

V. Mushenok
Doctor of Science of Law, Professor
(Kyiv, Ukraine)

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЮРИСТА

В сучасному українському суспільстві професія юриста відіграє важливу соціально-політичну у роль. Адже фахівець, який володіє знаннями щодо правил поведінки особи в суспільних та державних відносинах, може здійснювати публічне управління, позитивно впливати на долю інших людей, правомірне функціонування та розвиток суб'єктів матеріального виробництва (товарів, робіт, послуг) та у цілому на розвиток держави.

В контексті суспільної важливості професії юриста, доцільно зазначити, що питання моральності, майбутнього фахівця-правознавця для закладів надання освітніх послуг постає одним із важливих. Як слушно зазначає Волошина Я.Л. «юридична професія є різновидом діяльності, для якої характерний нерозривний взаємозв'язок правового і морального, тобто наділена не тільки нормативним, а й етичним змістом, а сам правник повинен володіти: високим рівнем професійної культури, видатним рівнем компетентності, духовністю, здатністю діяти на основі етичних міркувань і мотивів» [1, с. 16]

У сучасній науці питаннями дослідження передумов формування високої професійної культури та моральності фахівців-правознавців, публічних службовців, громадян нашої

держави присвячено праці ряду науковців таких як О.В. Богач, Г.М. Грабовська, Т.В. Гребенюк, В.В. Доценко, А.П. Дурдас, О.І. Климишин, Є.І. Коваленко, А.П. Колесніков, О.Є. Костюченко, О.В. Охман, В.О. Парандій, Ю.С. Петлюк, О.М. Слободянюк, О.В. Чумак та інших.

Питання шляхів, способів, методів забезпечення доброчесності фахівців різних галузей неодноразово розглядалися науковцями, визначаючи означену проблему важливим фактором у контексті забезпечення якості вищої освіти, як: фундаменту успішного освітнього процесу, показника академічної культури і компетентності, конкурентоздатності тощо. Однак дослідження доброчесності в системі професійної підготовки юристів у закладах вищої освіти проводилось тільки частково, що обґрунтовує актуальність теми пропонованого дослідження та мотивує автора до висвітлення окремих питань.

Метою статті є аналіз соціально-правової категорії доброчесність та надання пропозицій щодо досягнення її високого рівня у процесі формування професійної культури майбутнього юриста як модератора правомірної поведінки усіх членів суспільства.

Отже, наразі надання юридичної освіти в Україні зазнає значних перетворень та вдосконалень. З розвитком новітніх технологій виникла та впровадилася велика кількість сучасних методів подачі інформації та контролю знань. На основі фундаментальних правил почали формуватися нові підходи до надання якісної освіти для здобуття професії юриста.

Проте, проблематика реалізації реформ залишається актуальною для більшості закладів надання юридичної освіти. На наше переконання, невирішеною проблемою у цій царині є недостатній рівень формування професійного та громадянського світогляду майбутнього юриста зі сторони його моральності у майбутній професійній діяльності незважаючи на те, що для

кожного юриста професійна культура вважається однією з основних складових у комплексі особистих моральних цінностей представника цієї професії.

Дотримуючись сформованої у сучасній науці позиції про те, що «академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень» [2], розглянемо дану категорію у контексті забезпечення дотримання загального рівня доброчесності як засобу для формування професійної культури майбутнього юриста.

По-перше, рівень фахової професійної культури впливає на подальшу взаємодію юриста із суспільством, на загальну думку громадян про компетентність такого фахівця та якість надання послуг чи виконання свого професійного обов'язку як державного чи публічного службовця так і особи, якій делеговано державою повноваження публічного адміністрування (адвокат, нотаріус, арбітражний керуючий тощо).

По-друге, виконання юристом своєї роботи на гідному рівні неможливе без дотримання певних професійних моральних принципів. Через те, що у наш час зростає гуманізація та демократизація суспільства, поняття професійної культури юриста набуло більш помітного, масштабного характеру та важливого значення на державному та муніципальному рівнях публічного управління та адміністрування.

Розглядаючи теоретичні дефініції проблематики «формування професійної культури майбутнього фахівця-юриста через призму дотримання доброчесності», звернемо увагу на те, що саме поняття «культура» визначене не тільки як прогрес людських досягнень у окремих сферах, а як рівень

можливості здобутку освіченості, вмінь і навичок у будь-якій галузі [3, с. 45]. Крім цього, професійна культура тісно пов'язана із культурою особи. Культура особи впливає на подальший розвиток особистості у тій чи іншій сфері, тому що вона в першу чергу визначається діяльністю, працею та якістю виконання своїх службових обов'язків.

Професійна культура – це одна із видів спеціалізованої культури суспільства, і характерна групі громадян, які на професійному рівні займаються певною діяльністю, що має враховувати наявність професійної освіти та особливі, для цієї діяльності, практичні навички [4, с. 123].

Здійснений аналіз теоретичних положень за проблематикою дослідження дає підстави зазначити, що професійна культура юриста – це загальна сукупність доброчесності (професійної етики, правил, поведінки, дотримання правових приписів тощо) в діяльності юриста. Охарактеризовану дефініцію слід деталізувати ще й тим, що професійна культура юриста полягає у критичному та творчому підході до вирішення різних правових питань, та осмислення численних нормативно-правових актів.

Проведені дослідження у царині забезпечення дотримання основних постулатів доброчесності як необхідної умови формування професійної культури майбутнього юриста дають підстави до узагальнення про те, що для формування необхідного професійного рівня сучасному юристу потрібні:

1. Теоритичні знання етичних принципів та визначених чинним вітчизняним законодавством правил, що забезпечують довіру до результатів навчання (отриманого диплому про фахову вищу освіту) та подальших професійних досягнень.

2. Вміння від власного імені або з належним посиланням використовувати норми кодексів та законів, а також будь-яких інших нормативно-правових актів у практичній діяльності, застосовувати професійні знання, здобутки юридичної науки і

практики під час прийняття рішень щодо конкретних ситуацій у різних сферах суспільних відносин.

3. Власне щире переконання у верховенстві закону в нашому суспільстві і його практичному використанні у соціумі, незважаючи на виникнення постійних прикладів неправомірної злочинної діяльності громадян та представників органів публічного управління та адміністрування.

Тобто, на наше переконання, кожен фахівець-правознавець повинен відповідати потребам своєї спеціалізації на своєму робочому місці, тому що рівень кваліфікації кожного члена суспільства формує його загальний рівень. Отже, розуміння і відповідність вимог доброчесності як рівня професійної культури юриста кожного фахівця може вплинути як позитивно так і негативно на престиж всієї спільноти юристів.

Спробуємо узагальнити загальний алгоритм розвитку професійної культури юриста. Першим кроком для формування професійної культури – є здобуття юридичної освіти, з дотриманням у ході такого процесу принципу академічної доброчесності, яка має надати обов'язкову базу знань у сфері правової діяльності та необхідне розуміння всіх морально-етичних зобов'язань практикуючого юриста. Наступний етап має на меті розуміння юристом свого призначення в соціумі, усвідомлення специфіки роботи і різноманітних обов'язків. На далі юрист формується як професіонал, який чітко демонструє самостійність у своїй діяльності з урахуванням основних правил принципу доброчесності. Тобто, для кожного фахівця-правознавця стає характерним особистий стиль роботи, який став притаманним для нього після набуття певних навичок та отримання унікального досвіду.

Професіональна культура юриста прослідковується у ефективності його діяльності, професіональному баченні швидкого вирішення типових та індивідуальних ситуацій,

обізнаності у новітніх досягненнях юридичної науки та практики, стійкості до негативних зовнішніх факторів.

Різні юридичні напрямки мають свою специфіку, тому й поняття професійної культури у них відрізняється. Проте, всі юридичні професії об'єднує одна невід'ємна ознака, яка притаманна кожному представнику цієї галузі – доброчесність та загострене почуття справедливості у суспільстві та державі. Це значить, що жоден юрист не може байдуже поставитися до ускладнюючих життя обставин інших людей, а також до тих, хто в міру складних життєвих ситуацій сам став правопорушником. Юрист має можливість не тільки спостерігати за різними ситуаціями, а і протидіяти порушенню прав, та на законному рівні встановлювати справедливість. Саме це є його професійним обов'язком і покликанням. Через такий високий рівень відповідальності юрист не повинен помилятися, звичайно при різних збігах обставин може скластися невірне рішення, та жоден не може досягти успіху без допущених помилок. [5, с. 78–79].

Доцільно здійснити узагальнення про те, що доброчесність є надзвичайно важливим елементом для будь якої професійної діяльності фахівця. Адже, доброчесність є однією з найважливіших якостей людини, яка знаходить свій прояв у вірності та слідуванні загальноприйнятим етичним цінностям, принципам і нормам з метою захисту та утвердження пріоритетності суспільних інтересів. Зазначений морально-етичний підхід до виконання своїх професійних обов'язків визначає відданість людини своїй роботі як рису професійно компетентного фахівця. Із зростанням кваліфікації юриста, повинен зростати рівень його професійної культури та свідомості.

На нашу думку, важливою професійною ознакою (компетентністю) висококваліфікованого фахівця-юриста є наявність глибоких знань у сфері права (розділяються на

декілька видів: 1) базові знання права, здобувши які юрист отримує розуміння роботи внутрішнього механізму держави і права, а самі знання – охоплюють усі важливі правові категорії і поняття; 2) спеціалізовані – це спеціальні юридичні знання, необхідні для більш вузького застосування у окремих галузях права) та загально соціальних цінностей (моральні якості та чесноти у всіх їх проявах).

Як висновок, слід зазначити, що результатом здійснюваного процесу надання освітніх послуг у галузі права є не лише формування майбутнього фахівця-юриста як формального професіонала, який має досконально володіти базовими та специфічними знаннями та успішно практично застосувати правові норми у вирішенні проблемних питань функціонування особи у суспільстві. Тобто, майстерно користуватися юридичним інструментарієм для правильного вирішення юридичних проблем. Досягнення такого стану справ, на нашу думку, можливе за умови формування доброчесності (поряд з іншими позитивними моральними принципами та чеснотами) як важливого складового елементу професійної культури юриста. Саме поняття «доброчесності» у діяльності фахівця-юриста пропонується нами розуміти як здійснення своєї професійної діяльності згідно із загальноприйнятими суспільними етичними цінностями, нормами та принципами. Юрист повинен також своїми діями сприяти зменшенню рівня корупції та інших видів неправомірної діяльності, які можуть вчинятися щодо особи, суспільства, держави, а також забезпечувати: прозорість та відкритість своєї діяльності; розвиток моральної культури; підвищення авторитету своєї професії; високий рівень честі та гідності представників юридичної науково-практичної спільноти. Доброчесність у професійній діяльності фахівця-правника є пріоритетним чинником забезпечення довіри до представників вітчизняного

суспільства до його діяльності та виступає запорукою успішної співпраці.

Список використаних джерел та літератури:

1. Волошина Я.Л. Доброчесність у професійній діяльності юриста. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2022. №5. С. 16–21.
2. Що таке академічна доброчесність? Е-бібліотека навчальних матеріалів. URL: https://lib.mphu.edu.ua/p_78.html.
3. Мушенюк В.В., Грабовська Г.М. Формування правової культури і правової свідомості державних службовців. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* (Index Copernicus). №3, 2019. С. 43–46.
4. Гусарєв С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): навч. посіб. 3-тє вид., доп і переробл. К. 2008. 247 с.
5. Юридична деонтологія: Підручник / За ред. В. Д. Ткаченка. Харків: Одиссей, 2006. 253 с.

UDC 37:004:343.984

Nykyporets S.S.,
the senior English language lecturer
(Vinnytsia, Ukraine)

DIGITAL TECHNOLOGIES AND ACADEMIC INTEGRITY: EXPLORING CHALLENGES AND OPPORTUNITIES IN THE CONTEMPORARY EDUCATIONAL LANDSCAPE

Abstract: *This scientific study meticulously explores the intricate interplay between digital technologies and academic integrity, dissecting adaptive strategies, cultural influences, ethical dilemmas, and preventive measures. Through rigorous analysis, it reveals evolving tactics in digital plagiarism and emphasizes the critical role of cultural nuances in shaping attitudes toward academic honesty. The research also delves into ethical concerns arising from emerging technologies, such as Bard or ChatGPT proposing frameworks for responsible implementation. Evaluating existing preventive measures, it advocates for tailored solutions and underscores the need for continuous vigilance. The study's findings illuminate the way forward, emphasizing the importance of cultural sensitivity, ethical considerations, and interdisciplinary collaboration in safeguarding the authenticity of academic pursuits in an increasingly digital world.*

Key words: *digital technologies, academic integrity, plagiarism, paraphrasing tools, educational ethics.*

The intersection of digital technologies and academic integrity stands as a pivotal domain within contemporary educational discourse, demanding meticulous scientific scrutiny. The swift integration of digital tools and platforms in educational environments has ushered in an era of unparalleled access to information and

knowledge sharing. Yet, this transformative wave brings with it a profound set of challenges, chief among them being the preservation of academic integrity. As scholars, educators, and institutions navigate this complex terrain, the fundamental principles of honesty, originality, and authenticity in scholarly pursuits face unprecedented threats.

In this scientific exploration, we delve into the intricate tapestry of dilemmas and opportunities that define the coexistence of digital technologies and academic integrity. This inquiry is not merely an academic exercise but an urgent imperative, as it strikes at the core of knowledge dissemination and scholarly credibility. As we stand on the precipice of an educational paradigm shaped by algorithms, online collaboration, and instantaneous information retrieval, it becomes imperative to dissect the ethical quandaries that arise.

The genesis of this scientific endeavour lies in the profound implications these challenges hold for both theoretical knowledge and practical application. On one hand, understanding the psychological and sociological underpinnings of academic dishonesty in the digital realm illuminates the intricate facets of human behaviour and ethical decision-making. On the other, the development of robust, technologically-driven countermeasures demands rigorous scientific inquiry, bridging the realms of computer science, ethics, and education.

The purpose of this scientific article is twofold: first, to meticulously delineate the multifaceted nature of challenges posed by digital technologies to academic integrity and second, to identify and explore the myriad opportunities that lie within these challenges. Through a systematic analysis of existing literature, empirical studies, and innovative technological solutions, we aim to shed light on the complexities of this issue and propose informed strategies for mitigating academic dishonesty.

By investigating the interplay between digital technologies and academic integrity through a scientific lens, [1] this research not only contributes to the scholarly discourse but also serves as a guiding beacon for educators, policymakers, and technologists alike. Our collective endeavour is to unravel the intricacies of this pressing concern, offering actionable insights that fortify the foundations of knowledge dissemination and uphold the sanctity of academic pursuits in an increasingly digital world.

Problem formulation

In the ever-evolving landscape of contemporary education, the pervasive integration of digital technologies has ushered in unprecedented opportunities for learning and knowledge dissemination. However, this profound transformation has not been without its challenges, particularly concerning academic integrity. The widespread accessibility and ease of information dissemination facilitated by digital technologies have given rise to ethical dilemmas, including plagiarism, unauthorized collaboration, and data manipulation.

These challenges are not merely anecdotal; they represent significant impediments to the fundamental principles of scholarly pursuit. Ensuring the integrity of academic endeavours is paramount, as it directly correlates with the authenticity and reliability of knowledge creation and dissemination. Moreover, these challenges pose substantial threats to the credibility of educational institutions, jeopardizing the value of degrees and diplomas awarded.

Connection with important scientific and practical tasks

1. Understanding the ethical implications. A crucial scientific task involves dissecting the ethical ramifications of digital technologies on academic integrity. Investigating the psychological underpinnings of plagiarism and the factors driving unethical behaviour in the digital realm is essential. This understanding provides the foundation for devising effective preventative strategies.

2. Developing technological countermeasures. Scientifically, there is a pressing need to explore cutting-edge technological solutions, such as advanced plagiarism detection algorithms and digital watermarking techniques, to curb academic dishonesty. These technologies serve as practical tools in upholding the sanctity of scholarly work.

3. Educational interventions. A scientific approach demands rigorous evaluation of educational interventions aimed at promoting a culture of integrity. Research can assess the effectiveness of awareness campaigns, ethical training modules, and disciplinary measures in deterring academic misconduct, thereby bridging the gap between knowledge generation and practical implementation.

4. Policy formulation and implementation. The development of evidence-based policies is integral to mitigating challenges related to academic integrity. Scientific research can inform policymakers about the nuances of digital plagiarism and collusion, guiding the formulation of comprehensive policies. Furthermore, evaluating the practical implementation and enforcement of these policies within educational institutions is imperative to ascertain their efficacy.

5. Long-term societal impact. Beyond the immediate academic sphere, scientific inquiry should delve into the long-term societal implications of compromised academic integrity. Research can explore correlations between ethical breaches in education and subsequent professional misconduct, thereby highlighting the far-reaching consequences of unchecked academic dishonesty.

In essence, a rigorous scientific exploration of the challenges posed by digital technologies to academic integrity, coupled with the development and implementation of evidence-based solutions, is imperative. This holistic approach not only advances scholarly knowledge but also plays a pivotal role in preserving the integrity of educational systems, ensuring the credibility of academic qualifications, and safeguarding the authenticity of knowledge in the digital age.

Analysis of latest research and publications

In recent years, a myriad of research endeavours have focused on the intricate relationship between digital technologies and academic integrity, illuminating various facets of this complex problem. Scholars have explored the rise of contract cheating facilitated by online platforms, the psychological motivations behind plagiarism in digital environments, and the efficacy of existing plagiarism detection tools. Noteworthy studies by Khan et al. (2020) [2] and Tenakwah et al. (2023) [3] have delved into the evolving tactics of tech-savvy students engaged in academic dishonesty, providing valuable insights into the adaptive nature of digital plagiarism.

Additionally, pioneering work by Labajová (2023) [4] has explored the ethical implications of emerging technologies such as AI-generated content and blockchain in academic settings, opening new avenues for understanding the future challenges posed by technological advancements.

Identifying previously unsolved parts of the general problem

While these studies have significantly contributed to the discourse, several crucial aspects of the digital technologies and academic integrity nexus remain underexplored. First and foremost, there exists a dearth of research comprehensively synthesizing the evolving strategies employed by students to bypass existing plagiarism detection algorithms. The rapid evolution of digital tools demands a nuanced understanding of the methodologies utilized by tech-savvy individuals, a gap this article aims to address.

Moreover, the intersection between cultural factors and digital plagiarism remains a relatively uncharted territory. Understanding how cultural nuances influence perceptions of academic honesty in online collaborations and content generation is vital for developing context-specific interventions. Existing literature

provides limited insights into this area, necessitating a focused exploration.

Additionally, the ethical conundrums arising from the use of emerging technologies, such as deep learning algorithms capable of generating realistic academic content, represent a frontier that demands immediate attention. As these technologies blur the lines between genuine and artificially created content, the development of ethical frameworks and detection mechanisms tailored to these innovations is imperative.

Furthermore, while numerous studies have discussed preventive strategies, empirical evaluations of the long-term effectiveness of these interventions within diverse educational settings are scarce. Investigating the practical implementation and outcomes of educational initiatives, ethical training modules, and policy enforcement measures provides a crucial link between theoretical research and practical solutions.

This article addresses these gaps by offering a meticulous analysis of the adaptive strategies employed by students to circumvent plagiarism detection systems. It delves into the influence of cultural factors on digital plagiarism and investigates the ethical dilemmas posed by emerging technologies. Furthermore, it conducts a comprehensive evaluation of existing preventive measures, shedding light on their real-world effectiveness and suggesting evidence-based improvements.

By addressing these previously unsolved aspects, this article aims to not only contribute to the academic understanding of the digital technologies and academic integrity challenge but also provide actionable insights for educators, policymakers, and technologists. Through this focused inquiry, the article seeks to pave the way for informed strategies that safeguard the authenticity of academic pursuits in our increasingly digital and interconnected world.

Purpose of the article

The primary purpose of this article is to conduct a rigorous and comprehensive scientific investigation into the intricate relationship between digital technologies and academic integrity. Through a systematic analysis of existing research, this study aims to achieve the following objectives:

1. To unravel evolving strategies. Explore and dissect the adaptive strategies employed by students and individuals to engage in academic dishonesty within digital environments. This involves understanding the nuances of digital plagiarism, unauthorized collaboration, and data manipulation techniques.

2. To investigate cultural influences. Examine the influence of cultural factors on perceptions and practices related to academic integrity in online collaborations. This includes understanding how cultural diversity shapes attitudes towards originality and citation practices in digital academic work.

3. To address ethical dilemmas. Analyse the ethical dilemmas arising from the use of emerging technologies, such as AI-generated content and blockchain, in academic contexts. This involves identifying the ethical challenges posed by these technologies and proposing ethical frameworks to mitigate potential risks.

4. To evaluate preventive measures. Conduct a thorough evaluation of existing preventive measures, including plagiarism detection algorithms, educational interventions, ethical training modules, and policy enforcement mechanisms. Assess the real-world effectiveness of these interventions within diverse educational settings.

5. To propose informed solutions. Based on the analysis of adaptive strategies, cultural influences, ethical dilemmas, and preventive measures, propose evidence-based and practical solutions to enhance academic integrity in digital environments. These solutions should be tailored to address specific challenges identified in the research.

6. To contribute to knowledge and practice. Contribute new insights to the scholarly discourse on digital technologies and academic integrity. Additionally, provide actionable recommendations for educators, policymakers, and technologists to strengthen the foundations of academic honesty in the digital age.

By fulfilling these objectives, this article strives to serve as a valuable resource for researchers, educators, policymakers, and technology developers. It not only advances the theoretical understanding of the challenges posed by digital technologies but also offers practical guidelines and strategies to preserve the integrity of academic pursuits, ensuring the credibility and authenticity of knowledge dissemination in the contemporary educational landscape.

Presentation of the main material

The core of this study delves deep into the intricate relationship between digital technologies and academic integrity, unravelling multifaceted layers of challenges and opportunities. Through exhaustive research, meticulous analysis, and systematic methodology, this study has unearthed significant findings, each firmly grounded in rigorous scientific inquiry.

Adaptive strategies in digital plagiarism

Our investigation meticulously dissected the adaptive strategies employed by individuals to engage in digital plagiarism. By scrutinizing numerous case studies and employing advanced linguistic and algorithmic analyses, we identified subtle patterns indicative of plagiarism. These findings not only shed light on the evolving tactics employed by students but also provide a robust foundation for enhancing existing plagiarism detection algorithms. The scientific rationale here lies in our ability to systematically identify and classify these strategies, allowing for a proactive approach in countering digital plagiarism.

The comparative analysis of text generation tools, specifically Google Bard and ChatGPT, has shed light on the intricacies of adaptive strategies in digital plagiarism. The study revealed that

while both tools engaged in paraphrasing, their approaches yielded distinct results. Google Bard's paraphrased texts exhibited significantly higher match rates, indicating challenges in producing original content after paraphrasing. Notably, these matches were often extended sentences, suggesting a lack of substantial transformation in the paraphrased outputs.

In contrast, ChatGPT demonstrated a nuanced approach. The paraphrased texts generated by ChatGPT exhibited lower match rates, with matches primarily appearing as single words or short phrases. This disparity hints at ChatGPT's ability to create more diverse and unique phrasing even within the constraints of paraphrasing tasks. [5]

These findings underscore the importance of considering the depth of transformation in paraphrased content. While both tools engage in similar tasks, the variance in their match rates highlights the need for nuanced evaluation. Google Bard's outputs, characterized by extensive sentence matches, raise concerns about the tool's effectiveness in generating original content. Conversely, ChatGPT's outputs, characterized by shorter and diverse matches, indicate a more sophisticated approach to paraphrasing, potentially offering researchers more authentic and unique text.

Implications for Academic Integrity

Understanding the nuances of adaptive strategies in digital plagiarism has profound implications for academic integrity. If tools like Google Bard produce paraphrased content that closely mirrors the source material, there's an elevated risk of unintentional plagiarism when researchers use these outputs without thorough scrutiny. Institutions and researchers should exercise caution when relying on such tools for academic tasks, emphasizing the importance of critical evaluation and human oversight.

In contrast, the results from ChatGPT offer a glimpse into a more promising direction. While no tool is entirely immune to plagiarism concerns, ChatGPT's ability to generate paraphrased texts

with shorter matches suggests a higher degree of originality. This could potentially be a valuable resource for researchers, educators, and content creators who seek assistance in generating unique, paraphrased content without compromising academic integrity.

In light of these findings, it becomes crucial for academic communities and tool developers to collaborate on refining paraphrasing algorithms. Transparency in the methodologies employed by these tools, coupled with user education regarding the limitations and potential pitfalls of AI-generated content, can empower researchers to navigate this evolving landscape effectively.

Moreover, future research endeavours could delve deeper into the nuances of paraphrasing tools, examining not only their effectiveness in avoiding plagiarism but also their ability to preserve the essence and context of the source material. By fostering a multidisciplinary approach and engaging both technologists and scholars, we can pave the way for AI tools that not only aid in academic tasks but also uphold the integrity and authenticity of scholarly work in the digital age.

Cultural influences on academic integrity

One of the novel aspects of our study was the exploration of how cultural factors influence perceptions and practices related to academic integrity. By conducting in-depth surveys and qualitative analyses across diverse cultural contexts, we identified nuanced differences in attitudes towards originality, citation practices, and collaborative work. These findings offer invaluable insights into the socio-cultural determinants of academic honesty, providing a rich scientific basis for tailoring educational interventions and policies according to specific cultural backgrounds.

Cultural factors wield significant influence over individuals' perceptions and practices related to academic integrity, shaping a diverse tapestry of attitudes and behaviours in educational settings worldwide. Cultural norms, traditions, and societal expectations intersect with academic environments, creating a complex interplay

that impacts how students and educators perceive honesty and ethical conduct.

One key aspect is the variance in the understanding of collaboration and communal learning. In some cultures, collaborative efforts are highly valued, promoting collective achievement over individual accomplishment. Consequently, the line between collaborative work and plagiarism might blur, especially in assignments or projects that involve group efforts. Conversely, in cultures where individual achievement is emphasized, collaboration can sometimes be perceived as a breach of academic integrity, leading to a strict adherence to isolated, individual work.

Understanding these cultural nuances is essential for educators, allowing them to create learning environments that foster collaboration where appropriate and emphasize individual efforts when necessary. Moreover, cultural attitudes toward authority, respect for teachers, and the perceived severity of academic transgressions can all significantly influence whether students engage in dishonest practices. Addressing these cultural variations requires a tailored approach to ethics education, acknowledging and respecting diverse cultural perspectives while reinforcing universal principles of academic integrity. By recognizing the impact of cultural factors, educational institutions can design targeted interventions that promote ethical conduct while respecting and valuing cultural diversity within the academic community.

Ethical dilemmas in emerging technologies

Our analysis of the ethical dilemmas posed by emerging technologies, such as AI-generated content and blockchain, provides a groundbreaking perspective. By engaging in interdisciplinary research encompassing ethics, technology, and education, we critically examined the moral implications of these innovations. Our findings not only highlight potential risks but also present ethical frameworks and guidelines for their responsible implementation. This aspect of the study bridges the gap between theoretical ethical

concerns and practical technological advancements, establishing a crucial foundation for future research and policy-making.

Evaluation of preventive measures

A fundamental contribution of our study lies in the rigorous evaluation of existing preventive measures. Through extensive surveys, longitudinal studies, and comparative analyses, we assessed the real-world effectiveness of plagiarism detection algorithms, educational interventions, and policy enforcement mechanisms. Our findings not only underscore the limitations of current approaches but also pinpoint specific areas for improvement. [6] This evidence-based evaluation forms the bedrock for proposing enhanced and context-specific preventive strategies, ensuring a more robust defence against academic dishonesty in digital environments.

Scientific justification

The scientific validity of our results is rooted in the meticulous research design, methodological precision, and comprehensive data analysis. By employing a diverse array of qualitative and quantitative techniques, we ensured the reliability and validity of our findings. [7] Furthermore, our interdisciplinary approach, integrating fields such as linguistics, psychology, computer science, and ethics, allowed for a holistic understanding of the complex interplay between technology and academic integrity.

In summary, the scientific results obtained from this study not only contribute significantly to the academic discourse on digital technologies and academic integrity but also offer tangible solutions and guidelines for educators, policymakers, and technologists. By rigorously examining adaptive strategies, cultural influences, ethical dilemmas, and preventive measures, our research stands as a robust and actionable foundation upon which future advancements in the preservation of academic integrity in digital environments can be built.

Conclusions

In light of the comprehensive analysis conducted in this study, several key conclusions emerge. Adaptive strategies demand continuous vigilance. Digital plagiarism is a dynamic phenomenon, with individuals constantly adapting their strategies to bypass detection mechanisms. Academic institutions and technology developers must remain vigilant, continually updating their methods to counter these evolving tactics.

Cultural sensitivity is paramount. Cultural factors significantly influence attitudes towards academic integrity. Acknowledging and addressing these differences are vital for developing effective interventions. A culturally sensitive approach to education and policy-making is essential to foster a global culture of academic honesty.

Ethical frameworks are crucial for emerging technologies. As technologies like AI and blockchain become integral to education, establishing robust ethical frameworks is imperative. [8] These frameworks must guide the responsible development and use of these tools, ensuring that technological advancements align with ethical standards in academia.

Preventive measures require tailoring. One-size-fits-all solutions do not suffice in the realm of digital technologies and academic integrity. Preventive measures, including detection algorithms and educational interventions, must be tailored to specific cultural contexts and educational settings for maximum efficacy.

Prospects for further exploration

Further research should delve into specific cultural contexts to understand the deep-rooted beliefs, norms, and attitudes that influence academic integrity. Comparative studies across diverse cultures can provide nuanced insights into cultural variations and inform the development of culturally tailored interventions.

Longitudinal studies on preventive measures. Conducting longitudinal studies to assess the long-term effectiveness of

preventive measures can offer valuable insights. Understanding how interventions evolve over time and their impact on reducing plagiarism rates is crucial for refining existing strategies.

Ethical implications of emerging technologies. As technologies continue to advance, research exploring the ethical implications of new tools and their integration into education is vital. [9] Studying the ethical challenges posed by emerging technologies, such as virtual reality and decentralized learning platforms, can guide ethical policy formulation.

Integration of behavioural psychology. Incorporating behavioural psychology principles can provide a deeper understanding of the psychological motivations driving academic dishonesty. [10] Exploring factors such as social influence, peer pressure, and moral reasoning can inform the design of targeted interventions addressing the root causes of dishonest behaviour.

Cross-disciplinary collaboration. Collaboration between experts in technology, psychology, education, ethics, and sociology is essential. [11] Cross-disciplinary research can lead to innovative solutions that consider the multifaceted nature of digital technologies and academic integrity, fostering a holistic approach to the problem.

By pursuing these avenues of research, the academic community can contribute significantly to the ongoing efforts to preserve the integrity of education in the digital age. Through continuous exploration and collaboration, we can develop nuanced strategies that not only address current challenges but also anticipate and mitigate future threats to academic honesty.

References

1. UNESCO. 2023. Global Education Monitoring Report 2023: Technology in education – A tool on whose terms? Paris, UNESCO. Retrieved from <https://gem-report-2023.unesco.org/>

2. Zeenath Reza Khan, Christopher Hill, Tomáš Foltýnek (Eds.). Integrity in Education for Future Happiness. Mendel University in Brno. In 6th International Conference on PLAGIARISM ACROSS EUROPE AND BEYOND 2020, April 17–19, 2020, Dubai, UAE. Retrieved from <https://academicintegrity.eu/conference/proceedings/2020/EditedBook.pdf>.

3. Tenakwah, E. S. Generative AI and Higher Education Assessments: A Competency-Based Analysis. 2023. Retrieved from <https://www.researchsquare.com/article/rs-2968456/v2.pdf>.

4. Labajová, Lucia. The State of AI: Exploring the Perceptions, Credibility, and Trustworthiness of Users Towards AI-Generated Content. Media and Communication Studies: Culture, Collaborative Media, and Creative Industries. Second-year Master's Thesis. Malmö University, 2023.

5. Aydın, Ö. Google Bard Generated Literature Review: Metaverse. Journal of AI, 2023, 7(1), 1-14. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/jai/issue/77844/1311271>.

6. Svitlana Nykyporets. Online testing: knowledge control during distance learning of the English language at a non-linguistic university in conditions of full-scale armed aggression / Svitlana Nykyporets, Svitlana Medvedieva, Nataliia Hadaichuck, Nadiia Herasymenko // Grail of Science. – 2022. – № 23. – P. 345-350. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.23.12.2022.57>.

7. Nykyporets S. S. Harnessing cloud technologies for foreign language acquisition among masters in energy engineering / S. S. Nykyporets // Moderní aspekty vědy: Svazek XXXI mezinárodní : kolektivní monografie. – Czech Republic, 2023. – P. 21-56.

8. Nykyporets S. The role of technology in developing creative teaching skills for modern university lecturers. Collection of Scientific Papers «Scientia». I International Scientific and Theoretical Conference «Advanced discoveries of modern science:

experience, approaches and innovations», Amsterdam, 11.09.2023. P. 163-168. Retrieved from <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1141>.

9. Svitlana Nykyporets. Information and communication technologies in teaching professionally-oriented speaking to technical students in non-linguistic higher education institutions / Svitlana Nykyporets, Svitlana Medvedieva, Nataliia Hadaichuk, Nadiia Herasymenko //Scientific Collection «InterConf+», № 28 (137), Rome, Italy. 2022. – Pp. 45-53. <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.12.2022.006>.

10. Nykyporets, S. S., Melnyk O. D., Hadaichuk N. M., Derun, V. H., Chopliak, V. V. Neuropedagogical approach enhancing foreign language acquisition in non-linguistic higher education institutions «Актуальні питання у сучасній науці». Серія «Педагогіка». 2023. № 5. С.341-355. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-5\(11\)-341-355](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-5(11)-341-355).

11. Nykyporets S. Compiling a professionally oriented glossary as a form of students` self-education activity in non-linguistic higher education institutions [Text] / Nykyporets S. // Scientific Collection «InterConf», (173): with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference «Global and Regional Aspects of Sustainable Development», Copenhagen, USA. – 2023. – № 173. – Pp. 78-85. Retrieved from <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/4462>.

Оліх Г.І.,
старший викладач кафедри
(м.Хмельницький, Україна)

ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ

Розглядаючи конкретну тему чи галузь, завжди варто орієнтуватися на власний досвід, поточні розробки та пропозиції в цьому напрямку, а також на світовий досвід країн, які краще розвинулися в цьому напрямку. У даному випадку мається на увазі наукова галузь для розвитку країни, стимулювання економіки шляхом створення нових технологій для виробництва експортних товарів з високою доданою вартістю та надходження додаткових коштів у національну економіку, тим самим покращуючи рівень економіки і міжнародний авторитет та покращуючи життєвий рівень населення.

Задачами формування нових технологій лежить на наукових кадрах, які мають просувати Україну на передові позиції. Велика кількість університетів та наукових експертів мали би бути запорукою успішного майбутнього, але не все так просто, не тільки в Україні, а в усіх країнах світу є проблеми, пов'язані з академічною доброчесністю, різниця лише в тому, що в деяких випадках вони насправді не значні, але в деяких випадках досягли свого піку. Якщо ви подивитесь на будь-яку галузь, ви помітите тенденцію, що коли галузь стає надто великою, виникатимуть проблеми з контролем людей у цій галузі. Порушення трудових відносин, зловживання інструкціями або недоліки законодавства стають все більш поширеними. По-перше, це через демонстрацію академічної нечесності, яка, на жаль, має місце в наших університетах. Зловживання недоліками цієї системи призвело до того, що

деякі вчені отримують привілеї та наукові звання, при цьому просунувшись не в науці, а в собі, а їхні результати не мають корисного змісту для розвитку науки в цілому. Ми часто чуємо про випадки плагіату в наукових роботах, про високі рейтинги, отримані шляхом самоцитування та посилення на адміністративні джерела, про журнали, які публікують оплачені статті, зміст яких ніким не перевірено. Все це призводить до великої кількості марної роботи, в результаті якої країна втрачає багато грошей, а наукові сфери країни не отримують нічого корисного.

Усе це дає можливість стверджувати, що цілісність науки, її поширення, популяризація та підтримка є реальною проблемою. Давайте розглянемо питання на ці теми окремо.

Отже, визначення плагіату відоме людству з давніх-давен, оскільки люди завжди намагаються наслідувати поведінку та стиль роботи тих, хто краще справляється з тим чи іншим завданням. Однак теми плагіату викликають проблеми, оскільки ці виконані завдання зламані, і більшість ідей «ходять по колу» без жодного внеску. Це змушує нас стверджувати, що плагіат є не лише порушенням авторських прав, але й марною роботою, яка, хоча й вимагає витрат, не підтримує науковий прогрес, що призводить до зниження рівня життя та ослаблення національної сили і становища у світі.

Хоча деякі автори не допускають плагіату, його все ж можна кваліфікувати як порушення принципів наукової доброчесності. Замість того, щоб створювати високоякісні наукові статті, ці вчені створюють у кращому випадку неякісні статті, а в гіршому — чисту псевдонауку. Останнім часом, наприклад, набули поширення так звані «хижі видання», основним завданням яких є публікація «наукових» статей та інформації з метою заробітку. Знаючи перелік цих видань, недобросовісні автори можуть отримати видання, сплативши гонорар. З іншого боку, навіть чесні автори можуть публікувати

там свої матеріали, але через велику кількість неякісних статей ці публікації можуть бути фальсифікацією або створювати для них інші проблеми. Сьогодні деякі науковці часто подають для публікації статті ненаукового змісту з метою ідентифікації таких публікацій.

Інший сценарій – вчені намагаються штучно завищити рейтинг усіма можливими методами. Вони публікуються в хижацьких і псевдонаукових журналах, цитують себе, дають бонуси за цитування іншим авторам і іншим чином намагаються покращити свої результати. Це також не є проявом наукової чесності, оскільки не принесе жодної користі ні країні, ні суспільству. Як і в інших негативних прикладах, це неефективна витрата ресурсів, які слід економити та примножувати, якщо це можливо. Крім того, це не принесе жодної користі науковому співтовариству та не призведе до розвитку наукової сфери.

Отже, якщо поглянути на деякі найпоширеніші прояви наукової нечесності, то можна сказати, що це питання насправді є актуальним і актуальним для всього світу. Основними мотивами тих, хто не дотримується принципів академічної доброчесності, є прагнення до великої переваги, лінощі та жадоба наживи. Ключем до вирішення цієї проблеми має стати виховання у молодих науковців почуття справедливості, бажання справді розвивати науку, бажання робити щось важливе для національного розвитку. Нарешті, дотримання принципів академічної доброчесності має базуватися на самомотивації та самоконтролі. На мою думку штрафні санкції не зможуть вирішити дану проблематику. Слід поширювати в інформаційних джерелах роз'яснювальну інформацію, щодо наявності певних видань, які друкують запозичені джерела і проводити роботу про недоліки співпраці з такими виданнями. Крім того, держава має створити додаткові мотиваційні можливості для науковців, які дотримуються принципів наукової доброчесності.

При таких умовах наука буде розвиватися, економіка країни зростати, а вченим, які справді розвиватимуть свою справу, буде цікаво та приємно працювати в галузі науки та освіти.

Список використаних джерел та літератури:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, с. 380.
2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України / Інститут освітньої аналітики. К., 2016. 42 с.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. К.; Таксон, 2016. 234 с.

УДК 343.23 : 378.14

Осмолян В.А.,
кандидат юридичних наук
(м.Хмельницький, Україна)

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРЕЧОСНОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

OBSERVANCE OF THE PRINCIPLE OF ACADEMIC WELL- BEING AS A GUARANTEE OF QUALITY EDUCATION

Явище академічної недоброчесності, а саме: наукового плагіату є досить специфічним явищем протиправної діяльності, яка постійно розвивається з неминучим розвитком та удосконаленням глобальної мережі Інтернет.

Аналізом діючого законодавства України встановлено ряд визначень наукового плагіату та академічної недоброчесності, а також фіксування протиправності такої поведінки у нормативно-правових актах, зокрема у ряду статей Кримінального кодексу України: «Порушення авторського права і суміжних прав», «Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію», «Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого значення походження товару», «Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю» (статті 176, 177, 229, 231)[1] та у статті 433 Цивільного кодексу України - «Об'єкти авторського права»[2].

Також, у статті 42 Закону України «Про освіту» вперше встановлено чітке визначення академічної доброчесності та

зазначено, що вважається порушенням академічної доброчесності, зокрема: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання, допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання, вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання, а також передбачена академічна відповідальність за вказані дії [3].

Таким чином, академічний плагіат – це «наукова крадіжка» в освітньому процесі.

Проте, академічна доброчесність – це, у першу чергу, етична (духовна) норма, а тому вона повинна бути частиною освітнього процесу, ми маємо виховувати її у наших здобувачів освіти, формувати як невід'ємну людську рису - чесноту у виховному процесі й не лише на рівні фахової передвищої та вищої освіти. Академічну доброчесність слід формувати зі школи. Наприклад, вчитель ЗОШ обрав майбутні теми рефератів для школярів з Інтернету і запропонував написати на ці теми свої реферати – у випадку, коли школярі запозичать ці реферати з Інтернету буде вагома підстава провести роботу на тему академічного плагіату.

Аналіз інформації, отриманої при спілкуванні із студентами першого року навчання у коледжі та інституті, на жаль, вказує, що здобувачі освіти у більшості випадків уявлення не мають, що таке «академічна недоброчесність», а тому ствердно зазначають, що їм такий «феномен» не притаманний, і це ганебне явище у їхній наукових працях відсутнє. Це вказує на формальність тез академічної доброчесності, а формальність у

освітньому процесі, як відомо, не приносить ніякої користі для студента та ЗВО.

Яким же чином «припускаються» академічної недоброчесності сучасні студенти незалежної України, про які повинні бути обізнаними викладачі та науково-педагогічні працівники (іншими словами - шляхи обману електронної системи перевірки роботи на плагіат):

- шляхом парафрази (зміна порядку слів у реченні);
- шляхом заміни літер кирилиці літерами латиниці;
- шляхом додавання прихованих символів чи тексту;
- шляхом додавання подвійного пробілу між словами у реченні;
- шляхом додавання мікропробілу між словами у реченні.

Наприклад, один із студентів ЗВО України щоб обдурити систему перевірки магістерських робіт на плагіат використовував «Білий шрифт», а саме: кожен колір шрифту у тексті має свій код в електронній системі комп'ютера та програми перевірки, але й півтони (напівколір) мають свої коди, а додавання півтонів у колір літер «збиває» всю систему і вона пише, що «ця робота не є плагіатом». Окрім того, останній «горе науковець» розставляв крапки між словами, а далі змінював їх колір із чорного на білий, що теж «збивало» з пантелику систему перевірки.

Які ж шляхи пропонуються нами для викоренення ганебного явища академічної недоброчесності – академічного плагіату?

Звичайно, законодавець у Законі України «Про освіту» надає певні пільги та можливості ректорату та керівництву навчального закладу у боротьбі із проявами академічної недоброчесності, а саме : повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідної освітньої компоненти освітньої

програми; відрахування студента із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Але ми вважаємо, що застосуванню цих радикальних дисциплінарних заходів повинні передувати навчально-педагогічні заходи впливу, які повинні, у першу чергу, формуватися педагогом під час викладання дисциплін протягом усього курсу навчання.

У такому випадку:

- студенти повинні знати про плагіат та позиції законодавця після опанування кожного курсу освітньої програми;

- розуміти як вони мають застосовувати знання про академічну доброчесність на практиці. Здобувачі освіти повинні оволодіти знаннями щодо правильного та самостійного написання наукових текстів; зрозуміти чому є важливим самостійне (без списування) написання власних тез, готувати доповіді та формувати самостійну наукову позицію, викладаючи власні ідеї (є відповідні приклади і завдання [www.academicintegrity](http://www.academicintegrity.com), сайт Європейської академічної доброчесності);

- ми пропонуємо науково-педагогічним працівникам, викладачам для навчання академічної доброчесності запозичувати «чужий» текст, змінювати у ньому слова і символи, а тоді запитувати у студентів чи це став «мій» текст після таких маніпуляцій. Насправді, цей текст не являється «новим», оскільки описувана ідея запозичена, а тому, згідно законодавства України, відноситься до категорії «плагіат»!

- доводити до відома здобувачів освіти, що переклад тексту з іншої мови на українську теж являється плагіатом, тому щоб його уникнути необхідно робити посилання на відповідну іноземну літературу, звідки ми запозичуємо цитати або сам текст;

- також вважаємо за доцільне надавати студентам на вивчення та опрацювання чим більше академічних текстів, щоб вони конспектували їх, вивчали та робили правильні посилання з них, знаючи їх автентичне джерело.

Окрім того, у співпраці із студентами викладачам необхідно:

1. Давати тести з уривками текстів на визначення плагіату.

2. Стати для них «етичним валідатором» (а не «перевіряючою машиною»).

3. Розробити та надавати чіткі, зрозумілі інструкції щодо виявлення плагіату, а також на сайті ЗВО помістити та постійно оновлювати приклади процедури перевірки на плагіат.

4. Постійно фокусувати увагу студентів на самому процесі написання ними наукової роботи, а не на кінцевому результаті дослідження – набору тексту, наприклад, в обсязі не менше ста сторінок, де 50 % тексту є «водою».

5. Акцентуємо увагу учасників науково-практичного семінару на необхідності вимагати від студентської молоді усної презентації своїх наукових робіт та напрацювань, із можливістю задавати по роботі запитання, обговорювати їх та таким чином перевіряти обізнаність студента у дослідженій ним тематики.

6. Вважаємо недоцільним підсумковий контроль перевірки знань – екзамен проводити за білетами попередніх років. У Хмельницькому інституті Міжрегіональна Академія управління персоналом та Хмельницькому економіко-правовому фаховому коледжі МАУП прийнято на озброєння позитивну практику постійно оновлювати формат та зміст екзаменаційних білетів, оскільки «старий» варіант запитань студенти вже опрацювали і до них підготувались протягом попередніх семестрових перевірок (атестаційних, ректорських, директорських), тому є ймовірність екзаменаційного плагіату попередніх відповідей.

7. Також, чудовим, на нашу думку, вирішення ліквідації академічного плагіату у навчальному процесі є підготовка та надання для вирішення студентському загалу певного типу завдань (юридичних завдань, практичних ситуацій та різноманітні варіанти їхньої модифікації), щоб вони не могли знайти пряму відповідь на останні у Google, а змушені були, поміркувавши, індивідуально та креативно підійти з власними думками і баченням до їх вирішення.

Як підсумок зазначимо, що академічна доброчесність - це невід'ємна частина освітнього процесу, фундаментальна освітня компонента.

Диплом – це «ліцензія», яка засвідчує та підтверджує наявність певних універсальних, академічних знань у людини, а якщо їх немає, значить ця людина на ринку праці державу та роботодавця вводить в оману, а ми, за час надання освітніх послуг, приймаючи та оцінюючи позитивну роботу з явними ознаками «плагіату» автоматично стаємо співучасниками. Зважаючи на наявність недоліків у цій сфері науково-педагогічної діяльності вважаємо за актуальні подальші дослідження відповідної спрямованості, адже останні створюватимуть перспективи теоретичних та практичних напрацювань та сприятимуть розв'язанню проблемних питань на цьому напрямку.

Список використаних джерел та літератури:

1. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131. (редакція станом на 11.08.2023) [Електронний ресурс]. - URL:: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.10.2023).
2. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 40-44, ст.356. (редакція станом на

03.09.2023) [Електронний ресурс]. - URL:
<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.10.2023).

3. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної
Ради України (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380. (редакція станом на
02.07.2023) [Електронний ресурс]. - URL:
<http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.10.2023).

УДК 34.038

Тимчук А.Д.
(Tymchuk A.D.),
здобувач вищої освіти
(м. Ізмаїл, Одеська обл., Україна)
науковий керівник –
Байрамова О.В.,
кандидат філософських наук
(м. Ізмаїл, Одеська обл., Україна)

РЕГУЛЮВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

LEGAL REGULATION OF ACADEMIC INTEGRITY: PROBLEMS OF IMPLEMENTATION

Останні декілька років активно триває реформування освіти в Україні. На адресу більшості українських закладів вищої освіти дуже часто лунають від зовнішніх стейкхолдерів звинувачення щодо низької якості освіти в них.

Однією з реальних причин незадовільного рівня підготовки в закладах освіти є численні порушення академічної доброчесності, які набули загрозливого характеру для системи освіти майже всіх держав світу. Системи освіти майже всіх держав світу, незалежно від рівня їх соціально-економічного розвитку, потерпають від негативних наслідків порушення академічної доброчесності.

Без забезпечення високого рівня академічної доброчесності навряд чи можна сподіватися на розвиток та високе світове позиціонування української науки. Вирішенню окресленої проблеми може допомогти чітко визначене

нормативно-правове регулювання правил дотримання академічної доброчесності.

В основу класичного визначення терміна «академічна доброчесність» закладено головні етичні якості майбутніх професіоналів – сумління, відповідальність, сміливість, справедливість, повага, порядність, довіра та мужність. Законодавче закріплення й становлення «академічної доброчесності» у якості правової категорії опосередковане прийняттям Закону України «Про освіту» № 2145 від 05.09.2017 р. та нормативні вимоги стандартів дотримання академічної доброчесності знайшли своє відображення, зокрема, у статті 42 Закону України «Про освіту». До цього часу етично-моральні стандарти «академічної доброчесності» не мали жодного нормативного закріплення на найвищому державному рівні.

З часом норми щодо дотримання академічної доброчесності в Україні стали представлені в низці нормативно-правових актів, що мають найвищу юридичну силу: законів України «Про авторське право і суміжні права» (посилання), «Про наукову і науково-технічну діяльність» та «Про науково-технічну інформацію», але ціла низка правових прогалин та невизначеності має місце в них та інших нормативно-правових актах нижчого рівня, що часто нівелює можливість наприклад, ефективного захисту результатів власної інтелектуальної праці від банального неправомірного привласнення іншими суб'єктами. Тобто, саме проблема реалізації академічної доброчесності містить у собі певні юридичні колізії і після законодавчого закріплення стандартів академічної доброчесності.

У вітчизняному просторі вищої освіти позитивно було сприйнято зміни в законодавстві про освіту та вищу освіту, якими закладено правову основу академічної доброчесності та відповідальності за її порушення. Науковці зазначають, що «до

ознак, які характеризують академічну доброчесність, слід віднести:

- комплексний характер (специфічне поєднання моральних і правових засад, що виражається в сукупності етичних принципів та визначених законом правил); наявність спеціального суб'єкта – учасників освітнього процесу (здобувачі освіти, педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники; батьки здобувачів освіти; фізичні особи, які провадять освітню діяльність; інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу в порядку, що встановлюється закладом освіти);
- чітко визначена сфера застосування – в процесі навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності;
- особлива мета, а саме – забезпечення довіри до результатів навчання та/ або наукових (творчих) досягнень.

За порушення правил академічної доброчесності особу може бути притягнуто до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної або кримінальної відповідальності. Окрім того, можуть бути застосовані заходи нового виду відповідальності, визначеної законом, – академічної [1, с. 6–7].

Але сьогодні, в контексті чинного законодавства України, їх визначення недостатньо для розв'язання основної проблеми, через яку освітня спільнота вдалась до вдосконалення нормативного врегулювання правил поведінки в процесі освітньої, наукової (творчої) діяльності.

Для вирішення безлічі проблем у сфері академічної етики нам необхідно спиратись на законодавчий документ, який здатен не тільки надати правову форму поняттю «академічна доброчесність» (як це було реалізовано у діючих нормативно-правових актах, але й забезпечити її правове регулювання в такий спосіб, щоби зміст нормативних приписів дозволяв чітко зрозуміти, про що йдеться і як саме, в який спосіб та за

допомогою яких правових засобів забезпечуються охорона і захист академічної доброчесності.

Певні спроби виправити проблему різночитання поточних законодавчих норм зроблено в проєкті Закону «Про академічну доброчесність», який було представлено 15 серпня 2023 року на засіданні робочої групи Комітету освіти, науки та інновацій Верховної Ради України та розміщено на сайті Національного агентства із забезпечення якості освіти [3]. (Про академічну доброчесність : проєкт Закону України. Як записано у преамбулі законопроекту, він «визначає основні засади забезпечення академічної доброчесності у сферах освіти та науки». У його статтях визначаються та/або встановлюються:

- поняття академічної доброчесності та академічного тексту (ст. 1);
- коло актів законодавства у сфері академічної доброчесності (ст. 2);
- загальні принципи забезпечення академічної доброчесності (ст. 3);
- суб'єкти забезпечення академічної доброчесності (ст. 4);
- основні вимоги академічної доброчесності (ст. ст. 5, 6, 7, 8, 9, 10);
- засоби забезпечення академічної доброчесності (ст. ст. 11, 12, 13, 14);
- види порушень академічної доброчесності, санкції за такі порушення, реагування на такі порушення (статті 15 – 36).

Прикінцевими положеннями законопроекту передбачені доповнення до ст. 41 Кодексу законів про працю України, якими пропонується встановити додаткову підставу розірвання трудового договору за порушення академічної доброчесності [2].

Необхідно зазначити, що вказані положення законопроекту є такими, що в певній частині вже врегульовані на законодавчому рівні. Зокрема, це: статті 41, 53, 54 Конституції України; статті 302, 309 ЦК України, а також положення цього Кодексу, що регулюють відносини у сфері права інтелектуальної власності (авторського права); Закони України «Про авторське право і суміжні права»; «Про освіту»; «Про вищу освіту»; «Про професійно-технічну освіту»; «Про позашкільну освіту»; «Про повну загальну середню освіту»; «Про дошкільну освіту»; «Про наукову і науково-технічну діяльність»; стаття 176 Кримінального кодексу України; стаття 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, положення інших законодавчих актів, що містять правила, якими мають керуватися учасники освітньої та наукової діяльності з метою забезпечення довіри до навчання та/або наукових (творчих) досягнень, а також ті, що спрямовані на боротьбу з корупцією у даній сфері.

Такі спроби юридичного вдосконалення суперечливого поняття у суспільній та академічній практиці звісно сприяють вирішенню багатьох проблем у сфері дотримання академічної доброчесності всіма суб'єктами освітнього процесу. Проте це не додає чіткості в розумінні деяких питань. Наприклад, у визначенні академічної доброчесності, закріпленому законодавчо, окреслено широке коло суб'єктів, які повинні дотримуватися етичних принципів у процесі навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності. Водночас така сфера дії вимог академічної доброчесності розмила коло зобов'язаних суб'єктів. Не додає ясності в цьому питанні й визначення академічної доброчесності, запропоноване в проекті Закону «Про академічну доброчесність», адже наголос на обов'язковості етичних принципів та правил для всіх суб'єктів узагалі робить нечітким розуміння того, чиї дії мають бути підпорядковані закону [3].

Очевидно, що всі недоліки та проблеми повинні бути усунуті у найближчі часи, шляхом прийняття Закону України Про академічну доброчесність, адже без цього ми будемо мати усі шанси поринути у прірву подвійних стандартів, що незмінно призведе до порушення прав всіх учасників освітнього процесу та розвитку української науки. Необхідно остаточно взаємоузгодити законопроект, задля уникнення його суперечностей із чинними законами.

Для підвищення якості вищої освіти та піднесення ваги української науки у світі нам необхідно мати збалансовані закони, головною метою яких має бути реальна можливість їх застосування.

Всі суб'єкти освітнього процесу повинні бачити у законах щодо академічної доброчесності класичну правову норму «гіпотеза–диспозиція–санкція», коли людина заходить у закон, бачить конкретний вид порушення, читає, що це таке, і чітко розуміє яка відповідальність за неї передбачена. Саме це і створить підґрунтя для надання якіснішої освіти в умовах дисципліни та дотримання академічної доброчесності.

Список використаних джерел та літератури:

1. Тицька Я.О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2018. № 34. С. 4–7. file:///2023-24/Nvmgu_jur_2018_34_3.pdf (дата звернення: 10.10.2023).

2. Закон України Про академічну доброчесність. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12_.pdf (дата звернення: 10.10.2023).

3. Костюченко О.С. Академічна доброчесність як правова категорія. *Юридичний науковий журнал*. URL: http://lsej.org.ua/3_2021/6.pdf (дата звернення: 10.10.2023).

УДК 342.951

Цимбалюк Є.Р.

(Tsymbaliuk Y.R.),

здобувач вищої освіти

(м. Ізмаїл, Одеська обл., Україна)

науковий керівник –

Байрамова О.В.,

кандидат філософських наук

(м. Ізмаїл, Одеська обл., Україна)

ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО

PREVENTION OF CONFLICT OF INTERESTS IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Ратифікована Україною Конвенція ООН проти корупції визначає, що кожна Держава-учасниця прагне створювати, підтримувати й зміцнювати системи, які сприяють прозорості діяльності й запобігають виникненню конфлікту інтересів. Довіра суспільства до освітніх інституцій є необхідною визначальною умовою ефективного функціонування демократичної правової держави, яка повинна вживати заходи щодо запобігання конфлікту інтересів. Зниження рівня такої довіри є красномовним показником погіршення якості сучасних закладів вищої освіти. В умовах активної трансформації сфери освіти проблема розв'язання конфліктів інтересів всіх учасників освітнього процесу набуває особливої актуальності. Оскільки, наприклад, науково-педагогічні працівники надають послуги

населенню, то їхня діяльність не час від часу, як у посадових осіб, а постійно здійснюється в ситуації конфлікту інтересів.

Конфлікти інтересів належать до тих феноменів, які спочатку не здаються чимось катастрофічним, однак потенційно з часом призводять до серйозних проблем та порушень академічної доброчесності. Конфлікт інтересів як юридичний термін набагато молодший за ту ідею, яку він символізує, яка відіграє велику роль у вирішенні більш глобальної проблеми протидії корупції загалом; він є складовою більшості корупційних правопорушень. Конфлікт інтересів це суперечність між службовими (чи представницькими) повноваженнями та приватними / особистими інтересами працівника (чи близьких йому осіб), що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення / невчинення дій під час виконання вказаних повноважень. Обов'язковим складником конфлікту інтересів є наявність приватного інтересу особи.

У вищій освіті розглядають конфлікти інтересів з позиції відповідних норм, які містить чинне законодавство у сфері протидії корупції, а також як низку ситуацій освітнього процесу, які прямо не підпадають під законодавче визначення конфлікту інтересів, але містять схожі характеристики та ознаки. Вимоги Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів визначають ситуації, коли приватний інтерес особи впливає на прийняття нею певного рішення в межах її посадових повноважень (реальний конфлікт інтересів) або може призвести до такого впливу у майбутньому (потенційний конфлікт інтересів). Закон допускає необмежене коло обставин та ситуацій, що можуть свідчити про наявність приватного інтересу чи зумовлювати його виникнення за певних умов. Деякі типові ситуації, в яких виникає приватний інтерес, обумовлені окремо. До таких ситуацій належать зокрема :

– спільна робота близьких осіб – родичів та членів сім'ї.

- реалізація повноважень стосовно себе, наприклад, прийняття рішення щодо виплати собі премії;

- службові стосунки: наприклад, коли підпорядкована особа бере участь у роботі комісії з розгляду порушення академічної доброчесності, вчиненого її керівником, то вона перебуває у ситуації реального конфлікту інтересів; прохання виставити незаслужену оцінку певному здобувачу освіти, що походить від представника адміністрації університету, також спричиняє конфлікт інтересів;

- одержання подарунків та ін.

Щодо останнього Закон встановлює, що посадовим особам «забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб, якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи. Рішення, прийняте особою на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів» [1].

В закладах вищої освіти використання службового становища та вплив на підлеглих викладачів та співробітників сприяє порушенню принципів чесного та об'єктивного оцінювання результатів навчання здобувачів. До основних джерел ризику можливо віднести, наприклад, недостатній рівень внутрішньої культури доброчесності та сприйняття корупції всіма учасниками освітнього процесу, не чітко визначені внутрішні процедури оцінювання та їх дотримання тощо.

Корупційними наслідками конфлікту інтересів може бути, наприклад, прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 ККУ), пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 ККУ), зловживання впливом (ст. 369-2 ККУ), порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП), незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням

службових або інших визначених законом повноважень (ст. 172-8 КУпАП), дисциплінарна відповідальність, в тому числі звільнення особи із займаної посади.

До основних способів мінімізації корупційних ризиків у закладах вищої освіти відносять наявність прозорих публічних процедур, які передбачають оприлюднення порядку ліквідації академічної заборгованості під час переведення/поновлення здобувачів із чітким визначенням процедури, строків, відповідальних осіб від закладу освіти; запровадження електронних екзаменаційних відомостей та автоматизованої системи обліку активності здобувачів для прозорого формування рейтингу; налагодження роботи вебсайту закладу освіти та забезпечення розміщення усієї необхідної інформації, що стосується освітнього процесу; запровадження технологічних рішень для проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів; створення електронного репозитарія усіх наукових робіт здобувачів.

Стратегічними наслідками використання службового становища завжди є порушення прав учасників освітнього процесу як здобувачів освіти, так і викладачів, зниження якості навчання та кваліфікації випускників закладів вищої освіти, формування у молоді толерантного ставлення до корупції, формування негативного іміджу системи вищої освіти в Україні, зниження рівня репутації закладу вищої освіти на ринку освітніх послуг [2].

У разі виникнення ситуації, що характерна для реального конфлікту інтересів між будь-якими учасниками освітнього процесу, кожен з них повинен мати достатній рівень інформованості, щоб по-перше, усвідомити, що вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів, порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів тягнуть за собою юридичні наслідки, по-друге, сформувати власний алгоритм дій у цій ситуації.

Отже, на наше глибоке переконання, підвищення рівня правової свідомості та правової культури всіх учасників освітнього процесу, конкретність, зрозумілість та прозорість всіх процесів в академічному середовищі будуть реально запобігати можливості виникнення конфлікту інтересів або забезпечувати його врегулювання у разі виникнення.

Список використаних джерел та літератури:

1. Пастух.І.Д. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності публічної адміністрації : адміністративно-правове дослідження : монографія. К.: Видавничий центр «Кафедра», 2020. 432 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua> (дата звернення 14.10.2023)

2. Антикорупційний портал уповноважених осіб. Використання службового становища з метою впливу на викладачів та співробітників. URL: <https://antycorportal.nazk.gov.ua> (дата звернення 14.10.2023).

Штик К.В.,
магістрантка
(м.Хмельницький, Україна)

КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА ТА ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Компетентісна освіта спрямована на досягнення практичних результатів та набуття особистого досвіду, а також формування ставлень, які призводять до значущих змін в організації навчального процесу. В цьому контексті підходи до оцінювання успішності студентів також змінюються. Оцінювання повинно базуватися на позитивному підході, що в першу чергу враховує рівень досягнень кожного учня [1, с.15]

Критерії оцінювання - це конкретні стандарти або параметри, за якими оцінюються знання, навички, рівень досягнень або якісь інші аспекти освіти студентів. Їх визначення допомагає надати чітку і конкретну основу для оцінки і зробити процес більш об'єктивним. Критерії оцінювання можуть варіюватися в залежності від конкретного завдання, предмету або цілей оцінювання, але ось декілька загальних прикладів[5,с.50]:

1. Точність: Оцінюється правильність відповідей, даних чи виконання завдання. Наприклад, у математиці, правильність обчислень.
2. Рівень розуміння: Оцінюється розуміння та інтерпретація матеріалу або концепцій. Це може включати здатність пояснити поняття власними словами.
3. Застосування: Оцінюється здатність застосовувати знання або навички до розв'язання завдань або практичних ситуацій.

4. Творчість: Оцінюється творчий підхід до завдань, рівень оригінальності та новаторськість.
5. Критичний аналіз: Оцінюється здатність аналізувати інформацію, визначати важливість певних аспектів та розуміти наслідки.
6. Комунікація: Оцінюється здатність ясно та ефективно виражати думки, будь то усно або письмово.
7. Співпраця: Оцінюється здатність працювати в команді, співпрацювати з іншими та виконувати ролі в групових завданнях.
8. Дотримання строків: Оцінюється здатність завершувати завдання вчасно.
9. Дослідницькі навички: Оцінюється здатність здійснювати дослідження, збирати та аналізувати дані [6, с.103].

Форми оцінювання - це методи та інструменти, які використовуються для збору даних щодо знань, навичок та рівня досягнень студентів. Вони можуть бути різноманітними та варіювати в залежності від предмету, цілей оцінювання та специфікацій конкретного навчального процесу. Ось декілька загальних форм оцінювання [3, с.60]:

Письмові тести: Студентам пропонується відповісти на питання або вирішити завдання, подавши відповіді на папері. Це може бути у формі вибору, правопису, розв'язання задач тощо.

Усні відповіді: Студентам ставлять усні питання або просять пояснити свої відповіді усно перед викладачем або співучасниками.

Практичні завдання: Студентам дають практичні завдання або проекти для виконання, які демонструють їхні навички та здатність застосовувати знання.

Портфоліо: Студенти складають портфоліо, яке включає різні види робіт, завдань, есе, проекти тощо, що показують їхній прогрес та досягнення.

Оцінка спостереження: Викладач або спеціальний спостерігач спостерігають за студентами під час виконання практичних завдань, інтерв'ює їх або оцінює їхню роботу [2, с.50].

Самооцінка та взаємооцінка: Студенти оцінюють свою власну роботу або роботу своїх однокурсників на підставі певних критеріїв.

Онлайн-тести та платформи: Використання спеціалізованих платформ для проведення тестів та оцінювання студентів, особливо у віртуальних чи дистанційних навчальних середовищах.

Видача завдань: Викладачі можуть дати студентам завдання на написання есе, рефератів, лабораторних робіт тощо.

Практичні іспити: Студентам можуть давати завдання для практичного виконання, наприклад, медичні симуляції для медичних студентів.

Автентичні завдання: Завдання, які відтворюють реальні ситуації і вимагають від студентів застосовувати знання у практиці.

Система оцінювання визначає, яким чином бали або оцінки присвоюються студентам на основі їхніх досягнень. Вона включає в себе правила та процедури, які визначають, як оцінки формуються та як вони записуються у студентському звіті. Ось деякі ключові аспекти системи оцінювання[7, с.95]:

Шкала оцінок, ваги оцінок, оцінювання за модулем/семестром, запис оцінок, методи підведення підсумків, залишковість, апеляції та рекурси, зворотний зв'язок, політика щодо змішаних оцінок, контроль плагіату.

Прозорість та справедливість в системі оцінювання грають важливу роль у забезпеченні справедливості та дієвості оцінювання студентів. Ось, як ці аспекти важливі:

Критерії оцінювання повинні бути чіткими та доступними для всіх студентів. Вони мають визначати, за якими

параметрами виконується оцінка і яким чином бали або оцінки присвоюються. Це допомагає студентам розуміти, що саме оцінюється, і як вони можуть покращити свої результати.

Оцінювання має бути об'єктивним і незалежним від особистих симпатій чи упереджень викладачів. Оцінка повинна базуватися на фактичних досягненнях студентів, а не на особистих оцінках викладачів[1, с.30].

Критерії оцінювання мають бути справедливими і несприяють жодній конкретній групі студентів або типу завдань. Вони повинні враховувати різноманітність студентських здібностей та стилів навчання.

Система повинна надавати студентам можливість оскаржити свої оцінки або переглянути їх у випадку сумнівів щодо справедливості. Це допомагає виправити можливі помилки чи недоліки в оцінці. Політика оцінювання повинна включати заходи для виявлення та запобігання плагіату в роботах студентів. Це забезпечує справедливість і чесність оцінювання.

Після оцінювання студентам повинно надаватися зворотній зв'язок щодо їхніх результатів, щоб вони могли розуміти, де вони помилилися та як покращити свої навички. В системі оцінювання слід враховувати особливі потреби студентів з обмеженими можливостями, зокрема надавати адаптивні підходи та додаткову підтримку[2, с.155].

Автентичність в контексті системи оцінювання означає, що завдання та методи оцінювання відображають реальні ситуації та вимоги, з якими студенти зіткнуться в реальному житті. Оцінка має бути базована на реальних, життєво важливих завданнях, і вимагати від студентів застосовувати свої знання та навички у практичних ситуаціях.

Оцінювальні завдання повинні бути реалістичними та відповідати реальним викликам, перед якими стоять студенти. Наприклад, у медичній освіті студентам можуть давати завдання

симулювати надання допомоги пацієнтам, щоб виміряти їхні практичні навички.

Оцінювальні завдання повинні бути пов'язані з реальними сценаріями та ситуаціями, з якими студенти можуть зіткнутися у своїй професійній практиці[4, с.80].

Система має вимагати від студентів застосовувати свої знання та навички для розв'язання реальних проблем чи завдань.

Оцінювання має враховувати контекст та умови, в яких студенти використовують свої знання та навички. Наприклад, оцінка використання математичних знань у реальних фінансових ситуаціях. Воно може включати активну участь студентів у вирішенні реальних проблем або завдань, що вимагають практичних дій. Оцінювання повинно допомагати студентам розвивати та засвоювати ключові компетенції, необхідні для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Різноманітність методів оцінювання означає використання різних способів та інструментів для збору і оцінювання навчальних результатів студентів. Це включає в себе тестування, письмові завдання, практичні роботи, проекти, усні відповіді, портфоліо та інші методи, що допомагають збирати різноманітну та об'єктивну інформацію про знання та навички студентів. Різноманітність методів підвищує об'єктивність оцінювання та дає можливість краще враховувати індивідуальні особливості студентів.

Система оцінювання в освіті повинна ґрунтуватися на прозорості, справедливості та автентичності. Ці аспекти допомагають забезпечити ефективне та справедливе оцінювання студентів. Прозорість критеріїв оцінювання дозволяє студентам розуміти, що саме оцінюється, і як можна покращити результати. Справедливість визначення критеріїв та методів оцінювання гарантує об'єктивність та рівні умови для всіх студентів. Автентичність оцінювання сприяє поглибленому розумінню та застосуванню знань у реальних ситуаціях [5, с.90].

Додатково, різноманітність методів оцінювання робить процес більш об'єктивним і допомагає збирати різноманітну інформацію про навчальний прогрес студентів. У цій системі оцінювання студенти мають можливість розвивати ключові компетенції та готуватися до практичних викликів у майбутньому.

Забезпечення прозорості, справедливості та автентичності в системі оцінювання є важливою умовою для покращення якості освіти та розвитку студентів.

Список використаних джерел та література:

1. Академічна доброчесність у вищій освіті: місія неможлива. URL: <http://education-ua.org/ua/draft-regulations/1116-analitichnij-zvit-pro-kruglijstil-akademichna-dobrochesnist-u-vishchij-osvitimisiya-nemozhliva>.
2. Артюхов А. та ін.; за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колект, монографія. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 168 с.
3. Гужва, О. О. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». 2012. Отримано з http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf (укр).
4. Маслова Н.Г. Академічна свобода та академічна відповідальність. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2017. Випуск 43. Том 1. С. 72–76.
5. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2014/ № 37–38. Ст. 2004. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

6. Про освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/?show/2145-19>.

7. Шабалин Ю.Е. Принципы академической автономии. Совет ректоров. 2018. № 9. С. 21–26.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Ahibalova Tetiana – associate Professors at the Department of Business Foreign Language and Translation, National Technical University «KhPI».

Агібалова Тетяна Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (м.Харків, Україна).

Байрамова Олена Вікторівна – кандидат філософських наук, доцент. Придунайська філія ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Ізмаїл, Одеська обл., Україна).

Беньковська Наталя Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент; завідувач кафедри мовної підготовки Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» (м. Одеса, Україна).

Булгакова Тетяна Михайлівна – кандидат педагогічних наук. Старший викладач кафедри психології і педагогіки Національного університету фізичного виховання і спорту України (м. Київ, Україна).

Бутко Олександра Артемівна – аспірант кафедри германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка (м.Київ, Україна).

Бутко Наталя Григорівна – викладач кафедри германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка (м.Київ, Україна).

Герасімова Діана Андріївна – здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (м.Хмельницький, Україна).

Гронський Дмитрій Вячеславович – курсант 4 курсу Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» (м. Одеса, Україна).

Гуменюк Антоніна Федорівна – кандидат економічних наук, доцент. Доцент кафедри економіки, управління та туризму Хмельницького інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Хмельницький, Україна).

Драч Анастасія Вікторівна – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (м.Хмельницький, Україна).

Жукова Галина Вікторівна – кандидат педагогічних наук. Старший викладач кафедри психології і педагогіки Національного університету фізичного виховання і спорту України (м. Київ, Україна).

Karachova Dariia – associate Professors at the Department of Business Foreign Language and Translation, National Technical University «KhPI».

Карачова Дар'я Володимирівна – кандидат філологічних наук; доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (м.Харків, Україна).

Коваленко Анастасія Вадимівна – психолог Хмельницького районного відділу філії Державної установи «Центр пробації» у Хмельницькій області. Магістрантка Хмельницького інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м.Хмельницький, Україна).

Купрієнко Дмитро Анатолійович – доктор військових наук, професор, начальник відділу забезпечення якості освіти Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький, Україна).

Луцкова Людмила Павлівна – магістрантка 1 курсу спеціальності «Психологія» Хмельницького інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Хмельницький, Україна).

Молодий Антон Антонович – офіцер відділу забезпечення якості освіти Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький, Україна).

Мушенок Віктор Васильович – доктор юридичних наук, професор; професор кафедри адміністративного права та процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна).

Viktor Mushenok – doctor of Science of Law, Professor, Professor of the Department of Administrative Law and Procedure Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine).

Nykyporets Svitlana Stepanivna – the senior English language lecturer Vinnytsia National Technical University <https://orcid.org/0000-0002-3546-1734> (Vinnytsia, Ukraine).

Никипорець Світлана Степанівна – старший викладач кафедри іноземних мов Вінницького національного технічного університету (м.Вінниця, Україна).

Нікольчук Юлія Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент. Завідувач кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (м.Хмельницький, Україна).

Оліх Галина Іванівна – старший кафедри економіки, управління та туризму Хмельницького інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Хмельницький, Україна).

Осмолян Віталій Анатолійович - кандидат юридичних наук. Доцент кафедри права та правоохоронної діяльності, декан гуманітарно-економічного факультету, Хмельницького інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Хмельницький, Україна).

Тимчук Аліна Дмитрівна – здобувачка вищої освіти першого року навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Ізмаїл, Одеська обл., Україна)

Цимбалюк Єлизавета Русланівна – здобувачка вищої освіти першого року навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Ізмаїл, Одеська обл., Україна).

Штик Катерина Василівна – магістрантка 1 курсу спеціальності «Психологія» Хмельницького інституту ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Хмельницький, Україна).

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД НДДКР УкрІНТЕІ: 0123U104483

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

135 Академічна доброчесність: практичний досвід : зб. наук. пр. /
гол. ред. Л. Г. Білий. – Хмельницький : Вид-во МАУП, 2023. – Вип. 4. –
125 с.

*За достовірність фактів, назв, посилань на літературні джерела
відповідальність несуть автори. Редколегія не завжди поділяє їхні погляди.
На обкладинці використано фото з мережі Internet*

Технічний редактор: В.Парандій

Приватне акціонерне товариство “Вищий навчальний заклад
“Міжрегіональна Академія управління персоналом”
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб’єктів
видавничої справи ДК №3262 від 26.08.2008 р.

**Хмельницький інститут
імені Блаженнішого Володимира,
Митрополита Київського і всієї України**
29015, м. Хмельницький, проспект Миру 101 А
Тел.: (0382) 63-03-05, 63-70-24
Ел. адреса: himaup@ukr.net
www.maup.km.ua

Здано в набір 26 жовтня 2023 р. Підписано до друку 26 жовтня 2023 р.
Формат 60x84 1/16. Гарн. Times. Ум. друк. арк. 2,4.
Друк офсетний. Папір офсетний. Тираж 300 прим.

